

Stan sanitarno-higieniczny miasta Tarnobrzega oraz powiatu tarnobrzeskiego za rok 2025

Szanowni Państwo

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu ma przyjemność przedstawić dokument „**Stan sanitarno-higieniczny za 2025 rok**”. Niniejszy raport został opracowany na podstawie własnych działań nadzorowych i kontrolnych na terenie miasta Tarnobrzega oraz powiatu tarnobrzeskiego obejmującego zasięgiem miasta i gminy: Baranów Sandomierski, Nowa Dęba oraz gminy - Gorzyce i Grębów.

W dalszym ciągu realizujemy zadania poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego nad bezpieczeństwem zdrowotnym ludzi w środowisku ich życia, pracy, nauki sportu, rekreacji, wypoczynku oraz w placówkach medycznych gdzie udzielane są świadczenia zdrowotne. Celem naszych działań jest zapobieganie powstawaniu wszelkich chorób: zawodowych, cywilizacyjnych oraz zakaźnych.

Utrzymanie bezpieczeństwa zdrowotnego jest możliwe dzięki szacowaniu zagrożeń oraz skoordynowanemu nadzorowi i kontroli służących zapobieganiu wszelkim zagrożeniom fizycznym, chemicznym, biologicznym w tym mikrobiologicznym, zachowaniu i umacnianiu zdrowia społeczeństwa oraz kształtowaniu odpowiednich postaw i zachowań.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu sprawował nadzór nad warunkami: higieny środowiska, zdrowotnymi żywności, żywienia, materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami, higieny w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji oraz nad warunkami higieniczno-sanitarnymi obiektów użyteczności publicznej.

Istotnym elementem naszej działalności jest promocja zdrowia, edukacja zdrowotna społeczeństwa prowadzona przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Społeczeństwo uświadomione i aktywnie dbające o swoje zdrowie może prowadzić długie życie wolne od chorób i związanych z nimi ograniczeń.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny realizuje swoje zadania przy pomocy podległej mu Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tarnobrzegu. W tym miejscu chciałam podziękować pracownikom za współpracę w realizacji zadań statutowych w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, co prowadzi z każdym rokiem do poprawy warunków higieniczno-sanitarnych i zdrowotnych nadzorowanych obiektów oraz zwiększa skuteczność działań Inspekcji Sanitarnej.

Zebrane w niniejszym raporcie informacje będą przydatne dla zainteresowanych aktualną sytuacją sanitarno-epidemiologiczną w naszym mieście i powiecie oraz przyczynią się do lepszego zrozumienia naszej pracy, poznania zadań, jakie na rzecz zdrowia publicznego wykonuje Państwowa Inspekcja Sanitarna.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu
dr Małgorzata Michalska – Szymaszek

ROZDZIAŁ I

Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej i ich realizacja

Głównym celem działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu są działania na rzecz zapobiegania powstawania chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia, a także promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia, bezpieczeństwem zdrowotnym wody oraz chemikaliami na terenie miasta Tarnobrzega i powiatu tarnobrzeskiego.

Działania te są realizowane poprzez doskonalenie nadzoru sprawowanego przez Państwową Inspekcję Sanitarną z wykorzystaniem usług cyfrowych przez ustalone i zaakceptowane zadania zawarte w „Planie zasadniczych zadań na 2025r. Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Tarnobrzegu”.

W planie Zasadniczych Zadań PSSE w Tarnobrzegu wskazano do realizacji 128 zadań dla poszczególnych pionów działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej, przy czym wskazano 60 zadań priorytetowych, pozostałe to działania statutowe. Wszystkie działania zostały zrealizowane.

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska;
- higieny pracy w zakładach pracy;
- higieny radiacyjnej;
- higieny procesów nauczania i wychowania;
- higieny wypoczynku i rekreacji;
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku;
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne,

w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Wykonywanie powyższych zadań polega na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej.

Powyższa działalność realizowana jest poprzez następujące Sekcje i Stanowiska Pracy :

- **epidemiologii** w zakresie:
 - monitorowania bieżącej sytuacji epidemiologicznej miasta Tarnobrzega oraz powiatu tarnobrzeskiego w zakresie chorób zakaźnych,

- przeprowadzanie dochodzeń epidemiologicznych,
 - opracowywania ognisk epidemiologicznych chorób zakaźnych,
 - nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać sprzęt oraz pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne w podmiotach leczniczych,
 - dystrybucji szczepionek oraz prowadzenie nadzoru nad warunkami ich przechowywania,
 - opracowywania Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych,
 - sporządzania sprawozdań z realizacji Programu Szczepień Ochronnych,
 - prowadzenia postępowań egzekucyjnych w stosunku do osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych,
 - nadzoru nad gripą – SENTINEL,
 - udziału w działaniach w sytuacjach kryzysowych związanych z wystąpieniem powodzi, masowych zachorowań na choroby zakaźne i szczególnie niebezpieczne oraz w przypadkach ataków bioterrorystycznych,
 - współpracy w zakresie zwalczania chorób zakaźnych z jednostkami zewnętrznymi,
 - prowadzenia rejestrów zachorowań na choroby zakaźne,
 - sporządzania sprawozdań o zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia ,
 - sporządzania raportów o zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na niektóre choroby zakaźne .
- **higieny żywności i żywienia w zakresie:** nadzoru nad przestrzeganiem przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne warunków produkcji, transportu, przechowywania i obrotu żywnością, warunków żywienia zbiorowego, warunków produkcji i obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami a także prowadzenia rejestru zakładów żywnościowo - żywieniowych podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Sekcja realizuje zadania w szczególności poprzez:

- kontrolę przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakresie produkcji oraz wprowadzania do obrotu środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków,
- wydawanie decyzji w sprawie zatwierdzenia, warunkowego zatwierdzenia, zawieszenia lub cofnięcia zatwierdzenia zakładów żywnościowo - żywieniowych oraz odmowy wpisu ich do rejestru,
- prowadzenie postępowania w celu poprawy stwierdzonego niewłaściwego stanu sanitarnego,
- podejmowanie działań mających na celu ochronę zdrowia lub życia konsumentów w przypadku stwierdzenia uchybień zagrażających ich zdrowiu lub życiu,
- opracowywanie decyzji administracyjnych w przypadku naruszenia wymagań w zakresie bezpieczeństwa żywności,
- opracowywanie, dokumentowanie i likwidację ognisk zbiorowych zatruc pokarmowych we współpracy z innymi komórkami,

- współdziałal w opiniowaniu projektów i w odbiorze przejmowanych pod nadzór obiektów żywnościowo – żywieniowych,
 - ocenę stopnia wdrożenia i skuteczności funkcjonowania zasad GHP, GMP i systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli HACCP w nadzorowanych obiektach
 - teoretyczną ocenę jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego,
 - prowadzenie postępowania w ramach systemów szybkiego ostrzeżenia o niebezpiecznych produktach żywnościowych i nieżywnościowych RASFF i RAPEX,
 - podejmowanie działań w wyniku otrzymanych informacji dotyczących niewłaściwego stanu sanitarnego,
 - pobieranie próbek żywności i materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoring,
 - pobieranie próbek kosmetyków do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli kosmetyków;
 - współpracę z innymi służbami urzędowej kontroli żywności w ramach kompetencji i zawartych porozumień.
- **higieny dzieci i młodzieży** w zakresie nadzoru nad spełnianiem wymagań higienicznych i zdrowotnych w publicznych i niepublicznych placówkach nauczania i wychowania oraz obiektach wypoczynku i rekreacji, określonych w przepisach, w szczególności dotyczących:
- utrzymania należytego stanu sanitarno – technicznego i higienicznego budynków i pomieszczeń, w których funkcjonują żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe, placówki oświatowo - wychowawcze, szkoły wyższe, internaty,
 - utrzymania stanu sanitarno - higienicznego placówek letniego i zimowego wypoczynku oraz rekreacji dzieci i młodzieży,
 - oceny środowiska szkolnego tj.:
 - dostosowania mebli szkolnych, tj. stolików i krzeseł uczniowskich do wzrostu uczniów,
 - rozkładów zajęć lekcyjnych,
 - warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych,
 - infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego,
 - oceny warunków higienicznych pobytu dzieci w szkole,
 - nadzoru nad gabinetami profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkołach,
 - oceny wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin stosowanych w szkolnych pracowniach chemicznych;
 - prowadzenia postępowania administracyjnego z zakresu higieny dzieci i młodzieży
 - podejmowania działań zmierzających do rozwiązywania problemów higieny dzieci i młodzieży związanych z warunkami sanitarno-higienicznymi w placówkach oświatowo-wychowawczych,
 - podejmowania działań profilaktycznych i edukacyjno-informacyjnych adresowanych do środowisk szkolnych zgodnie z bieżącą problematyką.

➤ **higieny komunalnej w zakresie:**

- nadzoru nad zaopatrzeniem w wodę do spożycia tj.
 - prowadzenie nadzoru nad stanem sanitarnym obiektów i urządzeń wodociągowych,
 - organizacja i prowadzenie monitoringu jakości wody (typowanie miejsc pobierania próbek, tworzenie harmonogramu pobierania próbek, pobieranie próbek, gromadzenie, weryfikacja, analiza, ocena i raportowanie danych monitoringowych), przygotowywanie dokumentacji w ramach prowadzonych postępowań administracyjnych egzekwujących poprawę jakości wody,
 - wydawanie okresowych i obszarowych ocen o jakości wody przeznaczonej do spożycia oraz informowanie organów samorządowych oraz ludności o jakości wody w nadzorowanych urządzeniach wodociągowych, \szacowanie ryzyka zdrowotnego konsumentów,
 - udzielanie zgody na odstępstwo od dopuszczalnych parametrów wody,
 - zatwierdzanie systemu jakości wykonywanych badań wody w laboratorium zewnętrznym,
 - nadzór nad jakością ciepłej wody w instalacjach wewnętrznych obiektów, w których przebywają osoby przewlekle chore, leżące (hospicja, zakłady opiekuńczo-lecznicze, szpitale, domy pomocy społecznej, itp.) oraz w internatach, akademikach, domach dziecka.
- nadzoru nad basenami kąpielowymi, miejscami okazjonalnie wykorzystywanymi do kąpieli i kąpieliskami
 - prowadzenie nadzoru nad stanem sanitarnym i jakości wody kąpielisk, basenów kąpielowych/pływalni,
 - prowadzenie nadzoru nad jakością wody z kąpielisk, basenów kąpielowych/pływalni,
 - wydawanie rocznych ocen jakości wody na pływalniach,
 - wydawanie ocen dotyczących przydatności wody do kąpieli w nadzorowanych kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli;
- nadzór nad obiektami użyteczności publicznej poprzez prowadzenie nadzoru nad stanem sanitarno - higienicznym nieruchomości, instytucji, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz transportu publicznego, w tym przede wszystkim: obiektów hotelarskich, turystycznych i sportowych, zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej; domów pomocy społecznej, ośrodków kultury, noclegowni dla bezdomnych, dworców autobusowych i kolejowych wraz ze środkami transportu publicznego, terenów rekreacyjnych, placów zabaw, piaskownic oraz wyrywkowe badanie mikrobiologiczne piasku, podmiotów wykonujących działalność leczniczą, cmentarzy, zakładów pogrzebowych, środków transportu zakładów pogrzebowych,
- opiniowanie w sprawach organizacji imprez masowych,
- opiniowanie regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminach;
- wydawanie zezwoleń na ekshumacje, wydawanie zezwoleń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich w kraju i za granicę, opiniowanie sprowadzenia zwłok i szczątków z za granicy,

- opiniowanie procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi w gabinetach kosmetycznych,
 - wydawanie opinii o spełnieniu wymagań sanitarnych dla obiektów.
- **higieny pracy poprzez:**
- nadzór nad warunkami higieny pracy w zakładach pracy pod kątem zapobiegania powstawania chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy oraz narażenia pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia, tj.: fizyczne, chemiczne, biologiczne,
 - nadzór nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym: zbieranie i weryfikacja informacji przesłanych przez zakłady pracy, w których występują substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w województwie podkarpackim oraz przekazywanie ich do Centralnego Rejestru Danych prowadzonych przez Instytut Medycyny Pracy w Łodzi,
 - nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy: ochrona pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie szkodliwych czynników biologicznych w miejscu pracy,
 - prowadzenie postępowania administracyjnego dotyczącego chorób zawodowych: przeprowadzanie ocen narażenia zawodowego prowadzących do wydania decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej lub braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej,
 - nadzór nad środkami powierzchniowo czynnymi i detergentami: kontrola zgodności detergentów z przepisami rozporządzenia (WE) nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004r. w sprawie detergentów,
 - nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami: kontrola przestrzegania przez producentów, importerów, osoby wprowadzające do obrotu, stosujące lub eksportujące substancje chemiczne, ich mieszaniny lub wyroby w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach obowiązków wynikających z tej ustawy oraz z rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej wymienionych,
 - nadzór nad produktami biobójczymi: kontrola przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej,
 - nadzór nad obrotem prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3: nadzór nad prekursorami narkotykowymi kategorii 2 i 3 na podstawie art. 44 pkt. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, poprzez kontrolę realizacji obowiązków nałożonych na producenta, importera lub inny podmiot wprowadzający do obrotu,
 - nadzór nad środkami zastępczymi: sprawowanie nadzoru nad ustawowym zakazem wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych,
 - kontrola przestrzegania przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, dotyczących prowadzenia przez przedsiębiorców działalności w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej

dostawy lub wewnątrzspółnotowego nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowej substancji psychoaktywnej, w tym w postaci mieszaniny lub w wyrobie.

Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi **działalność oświatową i promocję zdrowia** w zakresie **inicjowania, koordynowania i nadzorowania działań oświatowo-zdrowotnych poprzez:**

- organizację szkoleń i porad,
- organizowanie akcji i kampanii prozdrowotnych,
- dystrybucję materiałów oświatowo-zdrowotnych,
- prowadzenie monitoringu i ewaluacji programów edukacyjno-zdrowotnych,
- opracowanie i realizację lokalnych programów edukacyjno-zdrowotnych w zależności od potrzeb zdrowotnych mieszkańców powiatów,
- prowadzenie poradnictwa metodycznego w ramach realizowanych zadań programowych i nieprogramowych,
- współdziałanie z samorządami lokalnymi, instytucjami publicznymi i organizacjami społecznymi,

uczestniczenie w szkoleniach i konferencjach organizowanych przez zakład pracy, jednostki nadrzędne oraz inne instytucje i organizacje.

W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu realizował te zadania poprzez programy edukacyjne :

- „Czyste powietrze wokół nas”
- „Trzymaj Formę” (program na temat racjonalnego odżywiania, edukacji konsumenckiej i aktywności fizycznej)
- Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV
- „Wybierz życie – pierwszy krok” poświęcony profilaktyce zakażeń wirusem HPV
- „Znamię! Znam je?”
- „Podstępne WZW”
- „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”
- „Zawsze Razem”.

Ponadto, koordynował i organizował działania związane z:

- profilaktyką używania substancji psychoaktywnych, środków zastępczych
- Światowym Dniem bez Tytoniu
- Światowym Dniem Rzucania Palenia

- Światowym Dniem Zdrowia
- Europejskim Dniem Wiedzy o Antybiotykach,
- profilaktyką grypy sezonowej,
- akcją Bezpieczne wakacje/ferie,
- profilaktyką chorób odkleszczowych,
- profilaktyką zakażeń pasożytniczych,
- profilaktyką wirusowego zapalenia wątroby (WZW A, B, C),
- profilaktyką chorób przenoszonych drogą płciową,
- propagowaniem zasad higieny osobistej
- uświadamianiem zagrożeń zdrowotnych wynikających z nadmiernej ekspozycji na promieniowanie UV.

Obszar działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu stanowi ok. 606 km² z liczbą mieszkańców ok. 93 341 (dane 2025r.) zamieszkujących miasto Tarnobrzeg i gminy Baranów Sandomierski, Nowa Dęba, Gorzyce, Grębów.

źródło <http://www.gminy.pl/powiaty>

W 2025 roku zadania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu ukierunkowane były na dążenie do zapewnienia mieszkańcom miasta Tarnobrzega oraz powiatu tarnobrzeskiego skutecznej ochrony zdrowia przed niekorzystnym wpływem czynników środowiska sprzyjających powstawaniu chorób, głównie zakaźnych i zawodowych oraz innych chorób cywilizacyjnych, a także na kształtowaniu odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu w dalszym ciągu prowadzony był wzmożony nadzór sanitarny w związku z aktualną sytuacją epidemiologiczną.

W ewidencji PSSE w Tarnobrzegu znajduje się 2001 obiektów (stan na 31.12.2025r.). Na rok 2025 zaplanowano 777 kontroli sanitarnych obiektów. Kontrole były realizowane zgodnie z opracowanym Planem kontroli zawartych w Planie Zasadniczych Zadań PSSE w Tarnobrzegu na 2025 rok.

Tabela 1. Działalność kontrolna

Nazwa działania	2025	2024	2023	2022	2021	2020
Ilość przeprowadzonych kontroli wizytacji	1653	1712	1592	1809	1624	1935
Dochodzenia epidemiologiczne	898	969	1592	4560	9033	6075
Liczba pobranych próbek	423	470	516	443	467	1038
Ilość nałożonych mandatów karnych	32	62	47	85	117	34
Ilość wydanych decyzji	416	522	461	408	352	2626
Ilość wydanych postanowień	904	371	50	26	24	38

Realizując ustawowy cel, jakim jest zapobieganie powstawaniu chorób zakaźnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu prowadzi rejestry zgłoszeń o podejrzeniach lub rozpoznaniach przypadków chorób zakaźnych oraz zgłoszeń dodatnich wyników badań laboratoryjnych w kierunku zakaźnych czynników chorobotwórczych. Uzyskane informacje stanowią podstawę podejmowanych działań przeciwepidemicznych, a mianowicie ustalenie źródeł choroby i mechanizmów, które umożliwiły transmisję dróg ich przenoszenia.

Analizę sytuacji epidemiologicznej miasta Tarnobrzega i powiatu tarnobrzeskiego w zakresie chorób zakaźnych przeprowadzono w oparciu o zgłaszalność chorób zakaźnych oraz danych z nadzoru epidemiologicznego przeprowadzonego przez pracowników Sekcji Epidemiologii. Rejestracja zgłoszonych zachorowań odbywa się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego opracowane przez NIZP – Państwowy Zakład Higieny.

W 2025 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Tarnobrzegu wpłynęło 2265 zgłoszeń chorób zakaźnych. Przeprowadzono 369 wywiadów epidemiologicznych, które dotyczyły m.in. zachorowań na boreliozę, salmonellozę, gruźlicę, WZW typu B, WZW typu C, kontaktu ze zwierzętami i narażenia na wściekliznę.

Tabela 2. Dane epidemiologiczne dotyczące występowania wybranych chorób zakaźnych na terenie miasta Tarnobrzeg i powiatu tarnobrzeskiego w latach 2024 i 2025.

L.p.	Jednostka chorobowa	2024 r.		2025 r.	
		Miasto Tarnobrzeg	powiat tarnobrzeski	Miasto Tarnobrzeg	powiat tarnobrzeski
1.	Salmonelloza -zatrucia pokarmowe	12	7	5	10
2.	Zapalenie jelita cienkiego i grubego wywołane przez Clostridium difficile	16	27	24	21
3.	Wirusowe zakażenia jelitowe ogółem oraz wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	7	32	18	128
4.	Ospa wietrzna	89	77	128	270
5.	Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae	5	3	3	3
6.	Różyczka	0	1	0	2
7.	Świnka	3	2	0	2

8.	Borelioza z Lyme	44	55	40	78
9.	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień	20	21	18	38
10.	Pogryzienia przez zwierzęta	45	65	47	61
11.	Krzusiec	17	16	16	16
12.	Zakażenia SARS-CoV-2 (Covid-19)	263	192	210	161
13.	Grypa potwierdzona wynikiem testu antygenowego	243	301	489	354
14.	Zakażenia wirusem RSV	17	28	28	52

Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe

Głównym czynnikiem etiologicznym wirusowych infekcji są zakażenia rotawirusowe, adenowirusowe i norowirusowe. Zakażenia szerząc się przez kontakty pośrednie i bezpośrednie, są najczęstszą przyczyną zakażeń pokarmowych i biegunek u dzieci do lat 2.

W 2025 roku zarejestrowano 146 przypadków, w tym 37 u dzieci do lat 2. 31 zachorowań było spowodowane przez rotawirusy, 19 przez adenowirusy i 59 przez norowirusy. Hospitalizacji wymagało 113 osób, w tym 30 dzieci do lat 2.

Rotawirusy są najczęstszą przyczyną ostrego nieżytu żołądkowo – jelitowego u dzieci. Zakażenie przenosi się drogą fekalno-pokarmową oraz przez brudne ręce, przez zanieczyszczone przedmioty. Do głównych objawów infekcji rotawirusowej należą gorączka do 40°C, wymioty, biegunka, utrata łaknienia oraz odwodnienie.

Obecnie w ramach Programu Szczepień Ochronnych bezpłatnie dostępna jest szczepionka dwu dawkowa. Szczepienie powinno być zrealizowane w określonym wieku dziecka.

Jedną z najczęstszych przyczyn zakażeń pokarmowych o etiologii wirusowej na terenie działalności PPIS w Tarnobrzegu są zakażenia norowirusowe.

Norowirusy są główną przyczyną ostrego wirusowego zapalenia żołądka i jelit (tzw. „grypy żołądkowej”) u dorosłych i dzieci. Wywołują nagłe, ostre wymioty, wodnistą biegunkę, ból brzucha i gorączkę. Wirusy te są niezwykle trwałe, odporne na środki dezynfekujące i zamrażanie, a do zakażenia dochodzi drogą pokarmową, kropelkową lub przez kontakt z zanieczyszczonymi powierzchniami. Najskuteczniejszą formą zapobiegania chorobie jest przestrzeganie podstawowych zasad higieny osobistej.

Zakażenie adenowirusami zazwyczaj prowadzi do zapalenia jelit i zapalenia żołądka. Objawami są wówczas biegunka, ból brzucha, ból głowy, gorączka, nudności i wymioty. Konsekwencją zakażenia mogą być odwodnienie i zaburzenia elektrolitowe wraz z biegunką i wymiotami. Jak dotąd nie opracowano szczepionki przeciw adenowirusom. W związku z tym profilaktyka tego rodzaju zakażeń opiera się przede wszystkim na przestrzeganiu zasad higieny osobistej, stosowaniu się do zasad zdrowego stylu życia, dbaniu o odporność, dbaniu o higienę otoczenia.

Tabela 3. Dane epidemiologiczne dotyczące ilości osób, które zarejestrowano na wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe na terenie miasta Tarnobrzeg i powiatu tarnobrzeskiego w latach 2023 - 2025.

	2023 r.		2024 r.		2025 r.	
	ogółem	dzieci do lat 2	ogółem	dzieci do lat 2	ogółem	dzieci do lat 2
Miasto Tarnobrzeg	20	1	40	7	12	2
Miasto i Gmina Nowa Dęba	37	13	50	12	76	19
Miasto i Gmina Baranów Sandomierski	20	10	29	14	32	12
Gmina Grębów	6	2	20	4	12	3
Gmina Gorzyce	6	5	17	2	14	1
Ogółem	89	31	156	39	146	37

Salmonellozy

W 2025 roku na terenie działalności PPIS w Tarnobrzegu zarejestrowano 15 zatruc pokarmowych wywołanych pałeczką *Salmonella*. Zachorowania wystąpiły u 10 dzieci w wieku od 0-19 lat i 5 osób dorosłych. W 11 przypadkach czynnikiem etiologicznym była *Salmonella Enteritidis*, po 1 przypadku: *Salmonella Typhimurium*. *Salmonella infantis* i dwa przypadki *Salmonella Chester*. Hospitalizacji wymagało 11 osób.

Tabela 4. Dane epidemiologiczne dotyczące ilości osób, które zarejestrowano na salmonellozy na terenie miasta Tarnobrzeg i powiatu tarnobrzeskiego w latach 2023 - 2025.

	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Miasto Tarnobrzeg	11	12	5
Miasto i Gmina Nowa Dęba	3	5	5
Miasto i Gmina Baranów Sandomierski	3	0	2
Gmina Grębów	2	1	0
Gmina Gorzyce	4	1	3
Ogółem	23	19	15

Bakteryjne zakażenie jelitowe - Zapalenie jelita cienkiego i grubego wywołane przez *Clostridium difficile*

W 2025 odnotowano 45 przypadki bakteryjnych zakażeń jelitowych wywołanych przez *Clostridium difficile*. Kolonizacja *Clostridium difficile* występuje często w warunkach szpitalnych.

Tabela 5. Dane epidemiologiczne dotyczące ilości osób, które zarejestrowano na zapalenie jelita cienkiego i grubego wywołane przez *Clostridium difficile* na terenie miasta Tarnobrzeg i powiatu tarnobrzeskiego w latach 2023 - 2025.

	2023 r.		2024 r.		2025 r.	
	ogółem	dzieci do lat 2	ogółem	do lat 2	ogółem	do lat 2
Miasto Tarnobrzeg	21	-	16	-	24	-
Miasto i Gmina Nowa Dęba	10	-	18	-	14	-
Miasto i Gmina Baranów Sandomierski	3	-	6	-	4	-
Gmina Grębów	1	-	2	-	1	-
Gmina Gorzyce	1	-	1	-	2	-
Ogółem	36	-	43	-	45	-

Grypa

Grypa jest chorobą wirusową występującą przez cały rok, charakteryzująca się sezonowością. W okresie jesienno -zimowym (ze szczytem w okresie stycznia - marca), odnotowuje się wyraźny wzrost zachorowań na tę chorobę. Zakażenie szerzy się drogą kropelkową przez kontakt bezpośredni lub kontakt ze skażonymi przedmiotami. W diagnostyce grypy lekarze stosują testy antygenowe, które można wykonać w gabinecie, a ich wynik uzyskiwany jest w ciągu kilku minut.

W Polsce sytuacja epidemiologiczna grypy monitorowana jest przez cały rok przy pomocy systemu Sentinel.

Na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu w ramach nadzoru nad grypą w systemie Sentinel pracuje 2 lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej. W ramach programu lekarze pobierają od pacjenta z objawami grypy lub grypopodobnymi wymaz z gardła i nosa, który jest poddawany badaniom wirusologicznym w Laboratorium Diagnostyki Medycznej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rzeszowie. W roku 2025 przebadano łącznie 30 próbek pozyskanych w ramach systemu Sentinel.

W 2025 roku zarejestrowano 843 zachorowań na grypę. Hospitalizacji wymagało 87 osób. Szczyt zachorowań w 2025 roku wystąpił w styczniu, kiedy zarejestrowano 456 zachorowań. Najwięcej zachorowań odnotowano w grupie wiekowej 5-9 lat. W roku 2024 odnotowano 544 zachorowań na grypę. Wzrost zachorowań podkreśla znaczenie profilaktyki, w tym przestrzegania zasad higieny osobistej oraz szczepień, które chronią przed poważnymi powikłaniami pogrypowymi.

Tabela 6. Liczba zachorowań na grypę w kolejnych miesiącach 2025 roku

Miesiąc	Liczba zachorowań
Styczeń	456
Luty	93
Marzec	107
Kwiecień	92
Maj	6
Czerwiec	2
Lipiec	1
Sierpień	0
Wrzesień	4
Październik	1
Listopad	4
Grudzień	77

Szczepki wirusa grypy typu A były dominującymi w mieście Tarnobrzeg i powiecie tarnobrzskim. Najwięcej zachorowań zarejestrowano w mieście Tarnobrzeg – 489, najmniej w Gminie Grębów – 38 zachorowania. Natomiast w Gminie Gorzyce odnotowano 97 zachorowań, a w Gminie Baranów Sandomierski 65.

Tabela 7. Liczba zachorowań na grypę w poszczególnych grupach wiekowych

Wiek wyrażony w latach	Liczba zachorowań
0-4	160
5-9	164
10-19	140
20-29	62
30-39	91
40-49	65
50-59	48
60 ≤	113

Borelioza z Lyme

Borelioza z Lyme jest najczęściej występującą chorobą odkleszczową w Polsce i Europie, wywołaną przez krętki z rodzaju *Borrelia burgdorferi*. Choroba ta jest przenoszona przez kleszcze z rodzaju Ixodes. Odnotowuje się wzrost zachorowań w stosunku do lat poprzednich. W roku 2025 zarejestrowano 118 zachorowań na boreliozę z Lyme. Na podstawie obowiązujących definicji 115 przypadków zostało zakwalifikowanych jako potwierdzone, a 3 jako prawdopodobne. Z powodu boreliozy hospitalizowano 3 osoby. Spośród wszystkich zachorowań odnotowano 84 zachorowań pod postacią rumienia wędrującego i 33 zachorowań pod postacią stawową. W okresie sprawozdawczym 2025 zarejestrowano 1 neuroboreliozę. Wobec braku dostępnej szczepionki przeciwko boreliozie podstawą jej profilaktyki jest stałe upowszechnianie wiedzy na temat tej choroby oraz edukacja społeczeństwa w zakresie stosowania środków ochronnych.

Źródło: Ukąszenie kleszcza, borelioza / Shutterstock. Dziennik.pl; Dziennik Zdrowie

Tabela 8. Dane epidemiologiczne dotyczące liczby osób zarejestrowanych na boreliozę z Lyme na terenie miasta Tarnobrzeg i powiatu tarnobrzeckiego w latach 2023 - 2025

	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Miasto Tarnobrzeg	34	44	40
Miasto i Gmina Nowa Dęba	18	28	57
Miasto i Gmina Baranów Sandomierski	9	14	12
Gmina Grębów	4	10	9
Gmina Gorzyce	8	3	0
Ogółem	73	99	118

Ospa wietrzna

Ospa wietrzna jest ostrą chorobą zakaźną wywołaną przez wirus ospy wietrznej i półpaśca. Jest jedną z najbardziej zaraźliwych chorób zakaźnych.

Najczęstszym źródłem zakażenia jest bezpośredni kontakt z chorym lub droga kropelkowa.

Do głównych objawów choroby należą: swędząca wysypka grudkowo-pęcherzykowa na tułowie, twarzy, owłosionej skórze głowy, kończynach, błonach śluzowych, gorączka, bóle głowy i mięśni, powiększenie węzłów chłonnych.

W 2025 roku zarejestrowano 398 zachorowań na ospę wietrzną, natomiast w 2024 roku zarejestrowano 166 zachorowania na tę chorobę. To ponad dwukrotny wzrost zachorowania. Skuteczną ochroną przed zachorowaniem są szczepienia przeciwko ospie wietrznej. Szczepienia zabezpieczają przed objawami i powikłaniami ospy wietrznej. Skuteczność szczepionki jest bardzo wysoka, jak podają źródła przekracza 95%.

Tabela 9. Dane epidemiologiczne dotyczące liczby osób zarejestrowanych na ospę wietrzną na terenie miasta Tarnobrzeg i powiatu tarnobrzesciego w latach 2023 - 2025.

	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Miasto Tarnobrzeg	137	90	128
Miasto i Gmina Nowa Dęba	61	13	142
Miasto i Gmina Baranów Sandomierski	88	29	30
Gmina Grębów	21	6	26
Gmina Gorzyce	67	28	72
Ogółem	374	166	398

Poniższa tabela przedstawia liczbę zachorowań na ospę wietrzną w poszczególnych grupach wiekowych. Wynika z niej, że najczęściej chorują dzieci w wieku do 4 lat.

Tabela 10. Liczba zachorowań na ospę wietrzną w poszczególnych grupach wiekowych

Wiek wyrażony w latach	Liczba zachorowań
0-4	192
5-9	140
10-19	46
20-29	6
30-39	11
40-49	2
50-59	1
60 ≤	0

Różyczka

Różyczka jest wirusową chorobą zakaźną, która może się przenosić tylko między ludźmi. Infekcja przenosi się drogą kropelkową. Różyczka u dzieci najczęściej przebiega łagodnie lub bezobjawowo. Szczepionkę przeciw różyczce podaje się w postaci skojarzonej, ze szczepionką chroniącą również przed odrą i świnką. Szczepionka charakteryzuje się bardzo wysoką skutecznością.

W 2025 roku zarejestrowano 2 zachorowania na różyczkę, natomiast w 2024 roku odnotowano 1 zachorowanie na tę chorobę.

Świnka

Świnka (nagminne zapalenie ślinianek przyusznych) to wirusowa choroba zakaźna, której źródłem zakażenia jest chory człowiek. Do głównych objawów świnki należą: gorączka, obrzęk i bolesność jednej lub obu ślinianek przyusznych, ślinianek podżuchwowych i/lub podjęzykowych, nieżyt górnych dróg oddechowych.

Szczepienia przeciw śwince wykonuje się skojarzoną szczepionką przeciw odrze, śwince i różyczce. W analizowanym okresie zarejestrowano 2 zachorowania na nagminne zapalenie przyusznic. W 2024 roku zarejestrowano 5 zachorowania na tę chorobę.

Odra

Odra to ostra wirusowa choroba zakaźna. Jedynym źródłem zakażenia jest chory człowiek. Zakażenie szerzy się głównie drogą kropelkową oraz przez bezpośrednią styczność z wydzieliną jamy nosowo-gardłowej. Objawy choroby to gorączka, mocny kaszel, wysypka plamisto-grudkowa, zapalenie spojówek, światłowstręt i nieżyt błony śluzowej nosa.

Szczepienie przeciw odrze chroni przed zachorowaniem i ciężkimi powikłaniami (szczególnie neurologicznymi). Szczepionka przeciw odrze charakteryzuje się wysoką skutecznością 95% .

Szczepienia przeciw odrze, śwince i różyczce są obowiązkowe (finansowane z budżetu Ministra Zdrowia) dla dzieci: w 13-14 miesiącu życia (I dawka), w 6 roku życia (II dawka). Tylko osoby, które przechorowały odrę lub zostały zaszczepione przeciwko odrze dwoma dawkami szczepionki są chronione przed zachorowaniem.

Krztusiec

Krztusiec jest ostrą chorobą dróg oddechowych wywołaną przez bakterie *Bordetella pertussis*. Krztusiec jest chorobą wysoce zaraźliwą, ma wysoki współczynnik reprodukcji. Charakterystycznym objawem choroby u dzieci jest długotrwanie utrzymujący się napadowy kaszel z wydzieleniem lepkiej plwociny. W przypadku dorosłych zwykle dominuje przewlekły, niecharakterystyczny kaszel, który może utrzymywać się nawet przez 3-miesiące.

Skuteczną profilaktyką są szczepienia. Szczepionka jest dostępna w ramach obowiązkowych szczepień dzieci i podawana jest zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych. W celu utrzymania odporności zalecane jest również szczepienie przypominające osobom dorosłym co 10 lat. Zalecane jest również szczepienie przeciw krztuścowi kobietom w trzecim trymestrze ciąży.

W 2025 roku na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu zarejestrowano 32 zachorowania na krztusiec. 4 osoby wymagały hospitalizacji z powodu choroby. 16 osób spośród chorych było zaszczepionych przeciwko krztuścowi. W 2024 zarejestrowano 33 zachorowania na krztusiec.

Tabela 11. Liczba zachorowań na krztusiec w poszczególnych grupach wiekowych

Wiek wyrażony w latach	Liczba zachorowań
0-4	4
5-9	4
10-19	8
20-29	0
30-39	1
40-49	1
50-59	6
60 ≤	8

Płonica (Szkarlatyna)

Płonica jest ostrą, wysypkową chorobą zakaźną wieku dziecięcego wywoływaną przez paciorkowce z grupy A *Streptococcus pyogenes*. Bakterie powodujące płonicę przenoszone są drogą kropelkową, a także poprzez przedmioty z którymi miała kontakt osoba chora. Najczęściej na szkarlatynę chorują dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. Choroba charakteryzuje się nagłym wystąpieniem objawów takich jak: ból gardła, gorączka, zapalenie gardła i migdałków, biały nalot na języku, który po kilku dniach staje się czerwony. Najczęściej w drugiej dobie choroby pojawia się drobnoplamista, szkarłatna wysypka.

Nie jest dostępna szczepionka przeciwko płonicy, dlatego tak ważna jest odpowiednia higiena rąk oraz higiena dróg oddechowych.

W 2025 roku zarejestrowano 13 zachorowania na płonicę. 8 przypadków zgodnie z obowiązującą definicją przypadku zostały zakwalifikowane jako możliwe, 5 potwierdzonych. Żadna z chorych osób nie wymagała hospitalizacji. W 2024 roku odnotowano 22 zachorowania na tę chorobę.

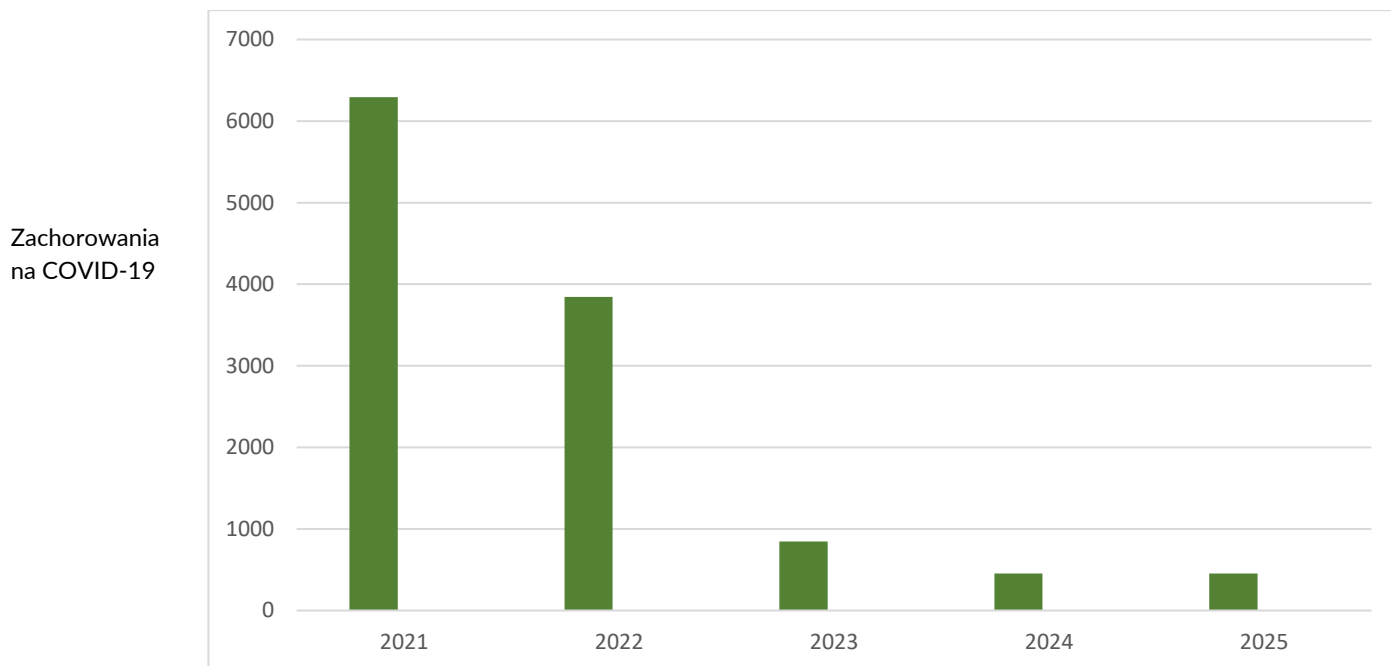
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)

COVID-19 to choroba zakaźna, w której przebiegu dochodzi do zakażenia dróg oddechowych przez SARS-CoV-2 należącego do rodziny koronawirusów. Do większości zakażeń SARS-CoV-2 u ludzi dochodzi przede wszystkim drogą kropelkową.

Najskuteczniejszym sposobem zapobiegania COVID-19 jest szczepienie. U osób zaszczepionych prawdopodobieństwo ciężkiego przebiegu choroby lub konieczności hospitalizacji jest niższe.

W 2025 roku na terenie miasta Tarnobrzega i powiatu tarnobrzeskiego zarejestrowano 371 zachorowania na COVID-19. Hospitalizacji wymagało 31 osób. 74 zachorowań zarejestrowano w grupie wiekowej do 18 roku życia. W 2024 roku zarejestrowano 455 zachorowania na COVID-19. Hospitalizacji wymagało 31 osób. 14 zachorowań zarejestrowano w grupie wiekowej do 18 roku życia.

Wykres 1. Zachorowania na COVID-19 na terenie miasta Tarnobrzega i powiatu tarnobrzeskiego w latach 2021-2025.

Zakażenia wirusem RSV

RSV czyli syncytialny wirus oddechowy jest powszechnym wirusem atakującym układ oddechowy. Wirus przenosi się drogą kropelkową lub przez ręce i przedmioty zanieczyszczone wydzieliną z dróg oddechowych osoby chorej. Zachorować może każdy, ale choroba jest najgroźniejsza dla niemowląt (szczególnie wcześniaków) oraz osób w starszym wieku.

W 2025 r. zarejestrowano 80 zachorowań na tę chorobę. W poprzednim roku sprawozdawczym zarejestrowano 45 zachorowania.

Najwięcej zachorowań zarejestrowano w grupie wiekowej 0-4 lata. Hospitalizacji wymagało 68 osób. Szczepienia przeciw RSV należą do zalecanych.

Tabela 12. Liczba zakażeń wirusem RSV w poszczególnych grupach wiekowych

Wiek wyrażony w latach	Liczba zachorowań
0-4	66
5-9	4
10-19	0
20-29	2
30-39	1
40-49	1
50-59	1
60 ≤	5

Wirusowe zapalenie wątroby typu A

Na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu w 2025 roku nie zarejestrowano zachorowania na tę chorobę.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B.

W 2025 r., podobnie jak w 2024 r. zarejestrowano 5 zachorowań na przewlekłe WZW typu B. Osoby ze styczności z chorym na WZW typu B zostały objęte nadzorem epidemiologicznym oraz skierowane pod nadzór lekarski. Szczepienia przeciwko WZW typu B należą do obowiązkowych szczepień dzieci i młodzieży.

Wirusowe zapalenie wątroby typu C

W analizowanym okresie sprawozdawczym zarejestrowano 8 zachorowań na WZW typu C. Przypadki zachorowań są zgłaszane w oparciu o definicję przypadku. Brak jest szczepień na WZW typu C, wobec tego zapobiec chorobie można jedynie w drodze działań, polegających na utrzymywaniu wysokich standardów higieniczno-sanitarnych wykonywania świadczeń zdrowotnych oraz zabiegów o charakterze niemedyce, przebiegających z naruszeniem ciągłości tkanek. W 2024 roku zarejestrowano 12 zachorowań na WZW typu C.

Narażenia na wściekliznę/potrzeba szczepień

Pogryzienia przez zwierzęta, to powszechny problem kliniczny. Rola Państwowej Inspekcji Sanitarnej w nadzorze nad podejrzeniami wścieklizny u ludzi polega na współpracy z organami Inspekcji Weterynaryjnej i objęciu nadzorem osób ze styczności z takim zwierzęciem oraz na poinformowaniu o szczepieniu w ramach postępowania poekspozycyjnego.

Za większość przypadków pogryzień na terenie miasta Tarnobrzega i powiatu tarnobrzegskiego odpowiadają psy.

W 2025 r. zarejestrowano 164 pogryzienia przez zwierzęta. 56 osób zakwalifikowane zostały do szczepień przeciwko wściekliczynie w Poradni Chorób Zakaźnych. W 108 przypadkach zwierzęta, które miały właściciela były podane obserwacji w kierunku wściekliczyny. W 2024 roku odnotowano 151 pogryzień przez zwierzęta. 41 osób zakwalifikowane zostały do szczepień przeciwko wściekliczynie.

W 110 przypadkach zwierzęta, które miały właściciela były podane obserwacji w kierunku wściekliczyny.

Zakażenia HIV i zachorowania na AIDS

W roku 2025 na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu zarejestrowano 8 przypadków nowo wykrytego zakażenia HIV. W poprzednim roku sprawozdawczym zarejestrowano 2 zachorowania.

Zakażenie HIV oznacza, że w organizmie człowieka znajduje się wirus nabytego niedoboru odporności. Wirus mnoży się i niszczy układ odpornościowy zakażonej osoby, który po pewnym czasie przestaje chronić organizm przed chorobami. Zakażenie HIV nie daje charakterystycznych objawów. Jeśli nie zrobi się testu diagnostycznego można nawet przez 10-12 lat nie wiedzieć o tym, że uległo się zakażeniu. Osoba, która nie wie, że żyje z HIV, może zachorować na AIDS. Może też zakażać innych. Nielezione zakażenie HIV prowadzi do rozwoju AIDS, czyli zespołu nabytego niedoboru odporności. AIDS występuje po wielu latach trwania infekcji HIV u osób, które o swoim zakażeniu nie wiedzą. Osoby, które wiedzą o swoim zakażeniu objęte są nowoczesną terapią antyretrowirusową, która zapobiega wystąpieniu AIDS.

W 2025 r. na terenie miasta Tarnobrzega i powiatu tarnobrzeskiego zarejestrowano 1 zachorowanie na AIDS. W 2024 r. na terenie miasta Tarnobrzega i powiatu tarnobrzeskiego nie zarejestrowano zachorowania na AIDS.

Kiła wczesna i inne postacie kiły, kiła nieokreślona.

Kiła (*syphilis*) to układowa choroba zakaźna, przenoszona drogą płciową. Patogenem odpowiedzialnym za rozwój choroby jest krętek błądy *Treponema pallidum*.

W 2025 roku zarejestrowano 4 przypadki kiły. Zarejestrowano 1 przypadek kiły wczesnej i 3 kiły nieokreślonej. 2 przypadki dotyczyły zachorowań wśród mężczyzn i 2 zachorowania dotyczyły kobiet. W 2024 roku zarejestrowano 2 zachorowania na kiłę wczesną i 1 kiły nieokreślone.

Gruźlica

Gruźlica jest bakteryjną chorobą zakaźną o przewlekłym przebiegu występującą w postaci gruźlicy płuc oraz gruźlicy innych narządów.

W 2025 roku zarejestrowano 9 przypadków zachorowań na gruźlicę i był to spadek zachorowań zarejestrowanych zachorowań w stosunku do minionego 2024 roku. W 2024 roku zarejestrowano 15 zachorowań na gruźlicę. Zachorowania dotyczyły osób powyżej 18 roku życia. Nie odnotowano zachorowań wśród dzieci i młodzieży. Swoistą metodą zapobiegania gruźlicy są szczepienia BCG, obowiązkowe w Polsce, wykonywane zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych.

Tabela 13. Dane epidemiologiczne dotyczące liczby osób zarejestrowanych na gruźlicę na terenie miasta Tarnobrzeg i powiatu tarnobrzeskiego w latach 2023 - 2025.

	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Miasto Tarnobrzeg	5	8	6
Miasto i Gmina Nowa Dęba	1	4	1
Miasto i Gmina Baranów Sandomierski	-	2	-
Gmina Grębów	1	-	-
Gmina Gorzyce	-	1	2
Ogółem	7	15	9

Szczepienia Ochronne

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu realizuje Program Szczepień Ochronnych poprzez dystrybucję preparatów szczepionkowych oraz nadzór nad realizacją szczepień.

W 2025 roku, podobnie jak w latach poprzednich, kontynuowano nadzór nad czynnym uodpornieniem populacji w ramach Programu Szczepień Ochronnych.

W 2025 roku w ramach ogólnopolskiej akcji, przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu przeprowadzili kontrole kart uodpornienia dzieci od urodzenia do 19 roku życia, które dotyczyły szczepień przeciwko 13 chorobom zakaźnym objętym obowiązkiem szczepień w Polsce.

Kontrole przeprowadzono w 18 punktach szczepień. Obowiązkiem szczepień objętych jest 14 567 osób w wieku 0-19 lat. Kontrole miały na celu uzyskanie pełnego obrazu stanu zaszczepienia dzieci w kraju oraz zrozumienia przyczyn ewentualnych braków w szczepieniach.

Co roku odnotowujemy coraz wyższy wskaźnik odmów szczepień obowiązkowych u dzieci i młodzieży. Na podstawie złożonego raportu o przypadkach niewykonania obowiązkowych szczepień ochronnych wykazano 416 małoletnich niezaszczepionych. Stanowi to 2,8 % osób nie zaszczepionych w stosunku do ilości osób objętych obowiązkiem szczepień.

Monitorowano zgłoszone z placówek medycznych niepożądane odczyny poszczepienne. W 2025 r. zgłoszono 1 NOP łagodny.

W ramach profilaktyki chorób onkologicznych zorganizowano cykl szkoleń pt. „Miej odwagę zadbać o siebie” na temat najczęściej występujących żeńskich chorób nowotworowych. W zakresie tego przedsięwzięcia podjęto, między innymi następujące działania: prowadzono wykłady o tematyce związanej z wirusem HPV oraz omówiono schemat szczepienia przeciw wirusowi HPV. Przeprowadzono 16 szkoleń dla 325 osób. Uczestnikami szkoleń były kobiety zatrudnione w jednostkach samorządu terytorialnego na terenie miasta Tarnobrzeg i powiatu tarnobrzieskiego i w instytucjach publicznych na terenie miasta Tarnobrzeg (Urząd Skarbowy w Tarnobrzegu, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Inspektorat w Tarnobrzegu, Powiatowy Urząd Pracy w Tarnobrzegu).

Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu przeprowadzili działania informacyjne w 16 placówkach POZ dotyczących szczepień przeciwko brodawczakowi ludzkiemu (HPV).

Działania edukacyjno-informacyjne

W ramach działań edukacyjnych mających na celu zapewnienie w sektorze branży beauty, bezpieczeństwa zdrowotnego klienta i personelu w trakcie kontroli sanitarnych przekazywano informacje w zakresie :

- przestrzegania właściwych zasad sanitarnych zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi, określonych w procedurze zatwierdzonej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu;
- prawidłowego wykonywania procesów dezynfekcji i sterylizacji sprzętu wykorzystywanego podczas świadczenia usług oraz dezynfekcji skóry, błon śluzowych, a także dekontaminacji pomieszczeń i urządzeń;
- prowadzenia kontroli procesów sterylizacji / kontroli chemicznej i kontroli biologicznej przy użyciu testów Sporal A, a także ampułkowych/fiolkowych testów biologicznych/.

Zwracano uwagę na zasady właściwego utrzymania i eksploatacji wentylacji, klimatyzacji (okresowe przeglądy, czyszczenie), w celu zapewnienia właściwej jakości powietrza w pomieszczeniach.

W trakcie kontroli sanitarnych zakładów wykonujących usługi w zakresie stylizacji i pielęgnacji paznokci po 01.09.2025r. w związku z *decyzją Komisji Europejskiej (Rozporządzenie (WE) nr 1223/2009)* weryfikowano stosowanie produktów kosmetycznych zawierających w składzie TPO. Właścicielki zakładów dokonały selekcji kosmetyków (lakierów z TPO), odpowiednio przekazując do utylizacji. Weryfikowane składy lakierów nie zawierały w składzie składnika TPO.

Udzielano informacji o możliwości uczestnictwa w ankietowym anonimowym badaniu prowadzonym przez *Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH – Państwowy Instytut*

Badawczy pn. „Ocena procesów dekontaminacji” w gabinetach świadczących usługi przebiegające z naruszeniem ciągłości tkanek w obszarze pozamedycznym”.

W trakcie kontroli urządzeń wodociągowych w ramach działań edukacyjno-informacyjnych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego wody do spożycia przez ludzi informowano o: bieżącej aktualizacji procedur/planów i mechanizmów postępowania w przypadku pogorszenia jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz wystąpienia awarii systemu zaopatrzenia w wodę; konieczności posiadania aktualnej informacji o alternatywnych źródłach wody przeznaczonej do spożycia zlokalizowanych w poszczególnych gminach oraz informacji o ewentualnych zasobach materiałowych możliwych do wykorzystania w przypadku zakłóceń w funkcjonowaniu sieci wodociągowej; przekazywaniu informacji konsumentom o jakości wody przez dostawców wody oraz konieczności prowadzenia analizy przyczyn zanieczyszczenia jakości wody do spożycia.

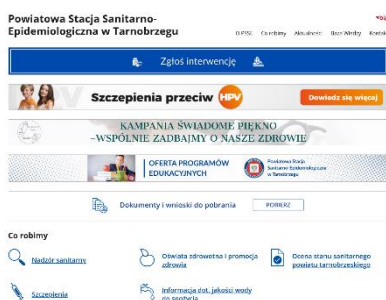
Promocja zdrowia prowadzona była różnymi kanałami, tj. w drodze dystrybucji materiałów informacyjnych w postaci ulotek, broszurek oraz plakatów w formie papierowej.

Materiały informacyjno-edukacyjne dostarczane były do placówek oświatowych, podmiotów leczniczych, aptek, laboratoriów analitycznych.

Działania promocyjne prowadzone były również przez stronę internetową w serwisie gov.pl oraz na portalu społecznościowym Facebook. Dzięki tym kanałom, informacje o potencjalnych zagrożeniach docierały do szerokiego grona odbiorców, zwiększając świadomość bezpieczeństwa zdrowotnego, a także promując zdrowy styl życia.

Poprzez-angażujące treści, media społecznościowe stały się cennym źródłem rzetelnych i merytorycznych informacji w obrębie zdrowia publicznego.

Komunikat Głównego Inspektora Sanitarnego dla branży kosmetycznej

Wpisy obejmowały tematykę m.in. z zakresu .:

- profilaktyki zakażeń HIV i zachorowań na AIDS
- profilaktyki uzależnień
- profilaktyki chorób nowotworowych
- promocji szczepień
- promocja zasad zdrowego stylu życia

Szczepienia przeciw HPV

Państwowa Inspekcja Sanitarna, poza sprawowanym nadzorem nad obowiązującymi szczepieniami ochronnymi, prowadzi też działania oświatowo-zdrowotne w postaci promocji szczepień ochronnych zalecanych, skierowanych do różnych grup społecznych.

W 2025r. prowadzone były na terenie miasta Tarnobrzega i powiatu tarnobrzeskiego działania edukacyjno-informacyjne między innymi poświęcone drugiej odsłonie Powszechnego Programu Szczepień przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) w szkołach dla dzieci w wieku 9-14 lat.

Organizacja szczepień przeciw HPV w szkołach miała na celu zwiększenie dostępności szczepień oraz zwiększenie wiedzy zdrowotnej wśród uczniów i rodziców na temat HPV i znaczenia szczepień ochronnych w zapobieganiu występowania nowotworów (program ten stanowi element Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030). Organizacja szczepień przeciw HPV w szkole wymagała ścisłej współpracy ze strony dyrektora szkoły, nauczycieli, pedagogów szkolnych, rodziców i placówek POZ.

W ramach tej działalności w 2025 roku zorganizowano spotkania z młodzieżą w 7 placówkach oświatowych tj: w Zespole Szkół w Woli Baranowskiej, Zespole Szkoła Podstawowa i Przedszkole w Wydrzy, Szkole Podstawowej Nr 1 w Gorzycach, Zespole Placówek Oświatowych w Nowej Dębie, Zespole Szkół Ogólnokształcących w Grębowie, Szkole Podstawowej nr 9 w Tarnobrzegu i Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Zabrnium.

W przedsięwzięciu ogółem uczestniczyło 267 uczniów klas VII-VIII.

W roku 2025 realizacja programu miała zwrócić uwagę na ryzyko związane z zakażeniem wirusem HPV oraz wynikających z tego powikłań.

Realnymi działaniami profilaktycznymi, jakimi można wesprzeć dzieci i młodzież na obecnym etapie ich życia, są między innymi szczepienia przeciwko brodawczakowi ludzkiemu. Informacje na ten temat przedstawiono rodzicom podczas wywiadówek szkolnych, tj. uczestnicząc bezpośrednio w spotkaniach z rodzicami.

Spotkania te przeprowadzono w Szkole Podstawowej Nr 1 w Gorzycach, Szkole Podstawowej Nr 7 w Tarnobrzegu, Zespole Szkół Społecznych im. Małego Księcia w Tarnobrzegu, Szkole Podstawowej w Chmielowie, Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Ślęzakach, Publicznej Szkole Podstawowej w Alfredówce, Zespole Szkół w Stalach oraz Szkole Podstawowej we Wrzawach. W spotkaniach tych uczestniczyło 656 rodziców. Ponadto, w 12 placówkach oświatowo-wychowawczych urządzono stoiska informacyjno – edukacyjne związane tematycznie z zagadnieniami zalecanych szczepień ochronnych, ze szczególnym uwzględnieniem szczepień dla uczniów przeciw HPV. Prowadzono rozdawnictwo ulotek, plakatów, rozmowy z zainteresowanymi rodzicami i opiekunami.

Dodatkowo Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu wystosował pismo, które odczytane zostało podczas spotkań z rodzicami w 5 placówkach. Liczba odbiorów tego przedsięwzięcia to 320 rodziców i opiekunów.

Ćwiczenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej na terenie Powiatu Tarnobrzeskiego pk. „Dęba 2025”

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu wraz z pracownikami PSSE w Tarnobrzegu w dniu 25 września 2025r. wzięli udział w ćwiczeniach obronnych z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej pk. “Dęba 2025”.

Przedsięwzięcie odbyło się na terenie gminy Nowa Dęba. Organizatorem ćwiczeń był -powiat tarnobrzeski, a uczestnikami – przedstawiciele administracji samorządowej, jednostki straży pożarnej, policja, służby ratownicze, a także pracownicy instytucji i spółek komunalnych. Wydarzeniu towarzyszył panel dyskusyjny poświęcony bezpieczeństwu zaopatrzenia w wodę i potencjalnym zagrożeniom w sytuacjach kryzysowych.

Celem przedsięwzięcia było skoordynowanie działań służb ratunkowych, doskonalenie zasad i wzajemne współdziałanie służb w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych.

Akademia Ratownicza SAREX 2025

Ważnym wydarzeniem mającym miejsce w maju 2025r. w którym uczestniczył Podkarpacki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny oraz Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu wraz z pracownikami była inauguracja Wielkiej Akademii Ratowniczej SAREX-15 w gminie Gorzyce. Wydarzenie było przygotowane przez Wójta Gminy Gorzyce oraz m.in.: Dowództwo Operacyjne Rodzajów Sił Zbrojnych, Grupę Poszukiwawczo-Ratowniczą Nocny Tropiciel oraz Morską Służbę Poszukiwania i Ratownictwa SAR, Akademię Wymiaru Sprawiedliwości, Wodną Służbę Ratowniczą. Głównym celem wydarzenia była promocja oraz integracja służb i środowisk działających w obrębie bezpieczeństwa oraz ochrony życia i zdrowia każdego człowieka.

ROZDZIAŁ II

Stan sanitarny w mieście Tarnobrzeg oraz gminach powiatu tarnobrzieskiego

II.1. Miasto Tarnobrzeg

Podmioty wykonujące działalność w zakresie lecznictwa zamkniętego

Na terenie działania tut. Inspektora w mieście Tarnobrzeg pod nadzorem sanitarnym znajdują się podmioty wykonujące działalność leczniczą, działające w formie zamkniętej.

Są to podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne tj. Wojewódzki Szpital im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy Hospicjum Św. Ojca Pio zlokalizowany przy ul. Dąbrówki 44 i ul. Konstytucji 3-go Maja 11 w Tarnobrzegu oraz Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Tarnobrzegu ul. Dekutowskiego 20.

Wojewódzki Szpital im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu

Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu podczas kontroli sanitarnej dokonali oceny stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń

Wojewódzkiego Szpitala im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu: Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Oddziału Chirurgii Ogólnej z Pododdziałem Chirurgii Onkologicznej, Oddziału Chorób Wewnętrznych i Gastroenterologii, Oddziału Kardiologicznego z Intensywnym Nadzorem Kardiologicznym, Oddziału Medycyny Paliatywnej, Oddziału Neurologii z Pododdziałem Udarowym, Oddziału Neonatologii, Oddziału Okulistycznego z Pododdziałem Okulistyki Dziecięcej, Oddziału Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu, Oddziału Otolaryngologii z Pododdziałem Chirurgii Szczerkowo-Twarzowej oraz Pododdziałem Otolaryngologii Dziecięcej, Oddziału Pediatricznego, Oddziału Położniczo-Ginekologicznego i Patologii Ciąży, Oddziału Onkologii Klinicznej oraz Oddziału Dziennego Chemioterapii, Oddziału Reumatologicznego, Pracowni Diagnostyki Endoskopowej.

W wyniku przeprowadzonej kontroli sanitarnej stwierdzono nieprawidłowości. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu wydał decyzję administracyjną nakazującą podjęcie działań mających na celu usunięcie nieprawidłowości.

W roku 2025 w ramach nadzoru sanitarnego pobrano do badań 4 próbki ciepłej wody użytkowej z wewnętrznej instalacji wodociągowej Wojewódzkiego Szpitala im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu w kierunku oznaczania bakterii z rodzaju *Legionella* sp. Jakość wody ciepłej odpowiadała wymaganiom sanitarnym.

W ramach kontroli wewnętrznej przeprowadzono badania wody zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W pobranych próbkach nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów.

W grudniu 2025 r. przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu uczestniczyli w w oględzinach w związku z zakończeniem realizacji inwestycji obejmującej przebudowę Szpitalnego Oddziału Ratunkowego w budynku E w Wojewódzkim Szpitalu im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu. W obszarze Szpitalnego Oddziału Ratunkowego zlokalizowano obszary: segregacji medycznej, rejestracji i przyjęć; resuscytacyjno-zabiegowy; obserwacji; wstępnej intensywnej terapii; terapii natychmiastowej; konsultacyjny i zaplecza administracyjno-gospodarczego. Oddział jest technologicznie powiązany z istniejącym obiektem szpitala poprzez komunikację poziomą i pionową .

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy Hospicjum Św. Ojca Pio ul. Dąbrówki 44, 39-400 Tarnobrzeg

Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu w 2025r. przeprowadzili kontrolę bieżącego stanu sanitarno – technicznego.

W strukturach obiektu znajdują się dwa budynki, w których zlokalizowane są: zakład pielęgnacyjno – opiekuńczy i zakład pielęgnacyjno – leczniczy psychiatryczny. W budynku zakładu pielęgnacyjno – opiekuńczego są trzy odcinki zlokalizowane na trzech kondygnacjach, w których przebywają pacjenci wymagający długoterminowej opieki paliatywnej. Budynek wyposażony jest w windę. W budynku zakładu pielęgnacyjno – leczniczego znajdują się dwa odcinki przeznaczone dla pacjentów z zaburzeniami psychicznymi.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu wydał decyzję administracyjną nakazującą podjęcie działań mających na celu usunięcie nieprawidłowości.

W Hospicjum przy ul. Dąbrówki 44 w Tarnobrzegu w ramach kontroli wewnętrznej wykonywano badanie próbek ciepłej wody użytkowej w kierunku oznaczania bakterii z rodzaju *Legionella* sp. z częstotliwością 2 razy w roku, ogółem pobrano 6 próbek wody.

Jakość wody pobrana z wewnętrznej instalacji sieci ciepłej wody użytkowej budynków odpowiadała wymaganiom sanitarnym.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy Hospicjum Św. Ojca Pio 39 – 400 Tarnobrzeg ul. Konstytucji 3-go Maja 11

W 2025 r. przeprowadzono kontrolę bieżącego stanu sanitarno – technicznego.

Kontrolą zostały objęte następujące pomieszczenia: sale chorych, gabinet zabiegowy, dyżurka pielęgniarek, pomieszczenia higieniczno-sanitarne osobne dla personelu i pacjentów, pomieszczenie rehabilitacji, pomieszczenie porządkowe, pomieszczenie przechowywania odpadów medycznych, pomieszczenia magazynowe, szatnia dla personelu.

Pomieszczenia higieniczno-sanitarne utrzymane w należytej czystości, urządzenia sanitarne sprawne pod względem technicznym.

W ramach kontroli wewnętrznej zostały pobrane 2 próbki ciepłej wody użytkowej w kierunku oznaczania bakterii z rodzaju *Legionella* sp. w których nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej

Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Tarnobrzegu 39-400 Tarnobrzeg ul. Dekutowskiego 20

Zakład świadczy usługi całodobowej opieki pielęgnacyjno- opiekuńczej, rehabilitacji, terapii zajęciowej oraz porady psychologiczne i logopedyczne pacjentów. Pacjenci mają zapewnioną opiekę pielęgniarską oraz lekarską. W 2025 r. przeprowadzono kontrolę bieżącego stanu sanitarno – technicznego. Stan sanitarno – higieniczny nie budził zastrzeżeń.

W 2025r. w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym przy ul. Dekutowskiego 20 w Tarnobrzegu w ramach kontroli wewnętrznej stwierdzono średnie skażenie wody ciepłej użytkowej bakteriami z rodzaju *Legionella* sp. (w liczbie 464 jtk w 100 ml wody) w jednym z dwóch punktów pobrania. Wydano decyzję administracyjną z nakazem podjęcia działań zmierzających do redukcji bakterii i przeprowadzenia ponownego badania wody. Przeprowadzone działania naprawcze okazały się skuteczne i postępowanie administracyjne zakończono. W ramach kontroli wewnętrznej pobrano 4 próbki wody ciepłej oraz dodatkowo 1 próbkę po działaniach naprawczych.

Podmioty wykonujące działalność w zakresie lecznictwa otwartego

Na terenie miasta Tarnobrzeg wg ewidencji prowadzonej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu działalność leczniczą prowadziło 182 podmiotów leczniczych.

W 2025r. nadzorem sanitarnym objętych zostało 55 podmiotów świadczących usługi lecznicze, w tym przychodnie lekarskie, indywidualne praktyki lekarskie i specjalistyczne praktyki lekarskie, laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej, grupowe praktyki pielęgniarskie.

Nadzorowane podmioty lecznicze i praktyki zawodowe, w których udzielane są świadczenia zdrowotne na ogół odpowiadają wymaganiom odpowiednim do rodzaju działalności leczniczej. Stan sanitarno-porządkowy i techniczny nadzorowanych obiektów ocenia się jako dobry.

Nadzór nad placówkami leczniczymi obejmował m.in. zagadnienia dezynfekcji, sterylizacji materiałów, sprzętu i powierzchni, postępowania z odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania, gromadzenia i przekazywania do utylizacji, postępowania z bielizną czystą i brudną.

W wyniku kontroli sanitarnych stwierdzono nieprawidłowości w trzech obiektach, wydano decyzje administracyjne.

Nadzór sanitarny nad jakością wody i obiektami użyteczności publicznej

Miasto Tarnobrzeg zaopatrywane jest w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi przez wodociąg sieciowy objęty przez Państwową Inspekcję Sanitarną stałym monitoringiem jakości wody, którego zarządcą są Tarnobrzeskie Wodociągi Sp. z o.o. ul. Wiślna 1 w Tarnobrzegu. Wodociąg zaopatrywał w wodę 41 847 stałych mieszkańców oraz 1070 czasowych.

Produkcja wody w 2025r. wynosiła 5627 m³/dobę. Proces uzdatniania wody prowadzony na Stacji Uzdatniania Wody w Stalach nie uległ zmianie.

Monitoring jakości wody w wodociągu Tarnobrzeg w zakresie parametrów grupy A i grupy B realizowany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu i przez Tarnobrzeskie Wodociągi Sp. z o.o. w ramach kontroli wewnętrznej w oparciu o wymagania zawarte w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294).

W roku 2025 wydano decyzję dot. zatwierdzenia systemu jakości w Laboratorium Wody i Ścieków Tarnobrzeskich Wodociągów Sp. z o.o. w Tarnobrzegu na Stacji Uzdatniania Wody w Stalach w zakresie prowadzenia badań parametrów fizykochemicznych w wodzie przeznaczonej do spożycia.

Na podstawie danych zawartych w protokołach pobrania próbek wody oraz wyników badań laboratoryjnych Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu w 2025 r. wydał 6 decyzji stwierdzających przydatność wody do spożycia przez ludzi dla wodociągu Tarnobrzeg.

Wodociąg pracował bezawaryjnie. Jeżeli następowały krótkotrwałe awarie na sieci wodociągowej, właściciel wodociągu informował na bieżąco tut. Inspektora o podejmowanych działaniach naprawczych tj.: zakładaniu opasek zabezpieczających, płukaniu odcinków sieci wodociągowej, dodatkowej dezynfekcji sieci wodociągowej i instalacji wewnętrznej w budynkach oraz pobieraniu kontrolnych próbek wody. Profilaktycznie kilka razy w roku prowadzono płukanie sieci wodociągowej.

Stan sanitarno-porządkowy i techniczny w obiektach użyteczności publicznej na terenie miasta Tarnobrzega w porównaniu z poprzednimi latami utrzymywany był na podobnym poziomie.

W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych obiektów użyteczności publicznych z branży beauty w dwóch obiektach wykazano nieprawidłowości w zakresie utrzymania bieżącego stanu sanitarno-porządkowego, za wykazane nieprawidłowości nałożono mandaty karne. Kolejne kontrole obiektów wykazały znaczącą poprawę i nie wykazały zastrzeżeń.

Teren Rekreacyjny nad Jeziorem Tarnobrzeskim zapewniający atrakcję wypoczynkową i rekreacyjną funkcjonował w okresie wakacyjnym.

Administrator przed otwarciem wykonał badania mikrobiologiczne wody z dwóch miejsc kąpielowych oraz w połowie sezonu kąpielowego.

Ponadto, w miesiącu sierpniu zostały pobrane próbki wody w ramach nadzoru sanitarnego. W badanych próbkach wody nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów.

Plażowiczom zapewniono zaplecze higieniczno-sanitarne oraz sezonowo kabiny typu TOI-TOI w odpowiedniej ilości. Punkty wodne wyposażone w środki higieniczne.

Nie odnotowano interwencji od osób korzystających z terenów rekreacyjnych na jakość wody, ani warunki sanitarne.

Gospodarowanie odpadami komunalnymi prawidłowe, zapewniono odpowiednią ilość koszy na odpady. Przeprowadzona kontrola sanitarna nie wykazała nieprawidłowości.

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu znajdują się dwie pływalnie kryte: MOSiR w Tarnobrzegu oraz w Hotelu „EVVA” w Tarnobrzegu.

W trakcie kontroli Pływalni Krytej MOSiR w Tarnobrzegu wydano doraźne zalecenia sanitarne dotyczące opracowania procedur wewnętrznych i uzupełnienia ubytków płytek w ustępie.

W wyniku badań laboratoryjnych w ramach nadzoru sanitarnego stwierdzono ponadnormatywne wartości trichlorometanu w wodzie pływalni Hotelu „EVVA” w Tarnobrzegu, które doprowadzono do wartości dopuszczalnych w terminie natychmiastowym. Pływalnie oceniono za rok 2025r. pozytywnie.

Mając na względzie bezpieczeństwo zdrowotne najmłodszych mieszkańców prowadzono kontrole sanitarne ogólnodostępnych terenów rekreacyjnych dla dzieci.

W sezonie letnim skontrolowano ogółem – 30 placów zabaw i 4 mini siłowni dla młodzieży i dorosłych zlokalizowanych na ogólnodostępnych placach zabaw osiedli mieszkaniowych w Tarnobrzegu. Piasek w piaskownicach wymieniany był na nowy w okresie wiosennym kwiecień /maj, a uzupełniany w trakcie sezonu. W trakcie kontroli przedkładano do wglądu orzeczenia o jakości kruszywa.

Stan sanitarny i techniczny urządzeń zabawowych oraz urządzeń do ćwiczeń w większości nie budził zastrzeżeń. W trakcie kontroli placów zabaw wydano jedynie doraźne zalecenia dotyczące odnowienia lub wymiany zniszczonych elementów drewnianych w urządzeniach zabawowych oraz naprawy zniszczonych siedzisk. Zalecenia zrealizowano w terminie 14-dniowym.

W okresie wakacyjnym przeprowadzono kontrole sanitarne środków transportu drogowego – autobusów PKS. Stan sanitarno-porządkowy i techniczny wnętrza autobusów nie budził zastrzeżeń. Zwrócono jedynie uwagę kierowcom na zwiększenie częstotliwości prania pokrowców i zagłówek w sezonie letnim.

Żywność i Żywienie

Na terenie miasta Tarnobrzeg pod nadzorem sanitarnym Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu znajduje się 246 zakładów zajmujących się obrotem żywnością (sklepy i hurtownie, w tym 15 sklepów wielkopowierzchniowych), 180 obiektów żywienia zbiorowego (z wyłączeniem żywienia w placówkach szkolno-wychowawczych) oraz 50 zakładów produkujących żywność.

W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba nadzorowanych obiektów uległa zmniejszeniu.

W obiektach tych w 2025 roku pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej przeprowadzili 349 kontroli oraz pobrali do badania laboratoryjnego 243 próbki środków spożywczych. Zakwestionowaniu uległo 5 próbek.

W wyniku stwierdzenia nieprawidłowości w trakcie kontroli sanitarnych nałożono 13 mandatów na kwotę 4000 zł. celem poprawy stanu sanitarno-technicznego obiektów żywnościowo-żywieniowych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu wydał 11 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w tym 1 unieruchomienie części zakładu.

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach - RASFF

W ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu otrzymuje informacje o zagrożeniach, które są związane z żywnością lub wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Dzięki stałemu obserwowaniu ostrzeżeń RASFF możemy uniknąć zatrucia pokarmowego i spożywania żywności, która ma w swoim składzie zanieczyszczenia chemiczne.

Krajowy punkt kontaktowy sieci RASFF jest prowadzony w Polsce przez Główny Inspektorat Sanitarny. Jego podstawową funkcją jest wymiana informacji między organami urzędowej kontroli żywności w Europie. W systemie stale są publikowane informacje na temat: żywności, paszy, materiałów służących do kontaktu z żywnością. Dotyczy to wiadomości, które mówią o potencjalnym niebezpieczeństwie dla zdrowia ludzi, zwierząt albo środowiska. System ten zawiera dane na temat podejmowanych działań zaraz po identyfikacji konkretnych produktów.

W przypadku wykrycia nieprawidłowości, które dotyczą towaru w obiegu handlowym, na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/gis/ostrezenia> pojawia się informacja na dany temat. Zawiera ona: informację o nazwie produktu/żywności i rodzaju, czyli nazwę producenta, numer partii i datę ważności, charakterystykę zagrożenia, informację o podejmowanych środkach w celu zapobiegania rozprzestrzeniania się ryzyka, także zalecenia dla konsumentów, którzy posiadają produkt.

Powiadomienia zgłaszane do RASFF dzielą się na alarmowe, informacyjne, powiadomienia o odrzuceniu na granicy oraz news.

W 2025 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu prowadził 37 postępowań w systemie RASFF, w tym: powiadomienia alarmowe – 15 postępowań, informacyjne – 32, uzupełniające-29.

W ramach prowadzonych postępowań wyjaśniających przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu nie stwierdzono w obrocie kwestionowanych/zgłaszanych w systemie środków spożywczych.

By komunikat był skuteczny i szybko dotarł do większej liczby konsumentów, jest publikowany również w mediach społecznościowych na Facebooku PSSE w Tarnobrzegu. Bardzo często przekazywany jest również przez ogólnopolskie i regionalne media.

Europejski System Szybkiej Wymiany Informacji o Produktach Niebezpiecznych RAPEX

Wraz z przystąpieniem do Unii Europejskiej, Polska weszła do Europejskiego Systemu Szybkiej Wymiany Informacji o Produktach Niebezpiecznych – RAPEX.

System ten funkcjonuje w Unii Europejskiej między Państwami Członkowskimi i Komisją Europejską przekazując dane o produktach stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów. Nie dotyczy on farmaceutyków, urządzeń medycznych oraz żywności i pasz, które objęte są zakresem działania innych systemów. W Polsce UOKiK wprowadza do rejestru informacje na temat wyrobów uznanych za niebezpieczne oraz środków zaradczych podjętych przez przedsiębiorców. Natomiast Komisja Europejska informuje Polskę o produktach niosących zagrożenie, występujących na terenie innych państw członkowskich Unii Europejskiej. Zadaniem polskich władz jest w takim przypadku skontrolowanie rynku w celu ustalenia, czy dany produkt znajduje się w Polsce i ewentualne wycofanie go, oraz przekazanie takiej informacji do Komisji Europejskiej.

W 2025 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu nie prowadził postępowań w systemie RAPEX.

Placówki nauczania i wychowania

Na terenie miasta Tarnobrzeg pod nadzorem sanitarnym znajdują się 73 placówki prowadzące działalność edukacyjną i opiekuńczo-wychowawczą.

Tabela 13 Liczba i rodzaj placówek: prowadzących działalność edukacyjną i opiekuńczo-wychowawczą, będących pod nadzorem

Lp.	Rodzaj placówek	Liczba placówek
1.	Żłobki / Klub Dziecięcy	5
2.	Przedszkola	18
3.	Szkoły Podstawowe	9
4.	Zespoły Szkół	6
5.	Licea ogólnokształcące	5
6.	Szkoły Policealne	7
7.	Szkoły Wyższe	1
8.	Inne	22

W innych obiektach uwzględniono placówki : Dom Dziecka Stowarzyszenia Przyjaciół POW, Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Służebniczek, Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy, Ogniska Wychowawcze „Uśmiech” i „Promyk” prowadzone przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Kluby Osiedlowe „Dzików”, „Serbinów” i „TSM” należące do Tarnobrzesckiej Spółdzielni Mieszkaniowej, Świetlicę Caritas przy Parafii Chrystusa Króla, Świetlicę Środowiskową - Kobiety Wobec Przemocy Alkoholowej w Rodzinie przy Parafii Matki Bożej Nieustającej Pomocy, Świetlicę Opiekuńczo-Specjalistyczną przy Parafii Matki Bożej Częstochowskiej, Modelarnię prowadzoną przez lokalne spółdzielnie mieszkaniowe „TSM” i „Siarkowiec”, 2 szkoły muzyczne – Państwową

Szkołę Muzyczną i Społeczną Szkołę Muzyczną (działające jako placówki pracy pozaszkolnej), Bursę Szkolną przy ul. Kochanowskiego 5, Bursę Szkolną przy ul. Moniuszki 6B, Niepubliczną Placówkę Oświatowo-Wychowawczą „Źródło Pasji”, Bawialnię dla dzieci „Fabryka Zabawy Sale Zabaw: „JUPI PARK” i „Xtreme KIDS”, Szkołę Tańca „Akademia tańca Art.Dance”, Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Czudcu Filia w Tarnobrzegu.

Wszystkie przedszkola oraz szkoły funkcjonują zgodnie z założeniem ustawy o systemie oświaty, żłobki i kluby dziecięce prowadzone są w oparciu o ustawę o opiece nad dziećmi do lat 3.

Kontrolę przeprowadzono w 56 zewidencjonowanych placówkach. Podczas kontroli sprawdzano przestrzeganie przepisów określających wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny w stosunku do otoczenia budynków, pomieszczeń, sprzętu i wyposażenia tych placówek, a także oceniano warunki higieniczno- zdrowotne dla dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach. Stan placówek oświatowo wychowawczych na terenie miasta Tarnobrzeg ocenia się jako dobry. Wszystkie obiekty podłączone są do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, we wszystkich zapewniono właściwą wentylację oraz ogrzewanie pomieszczeń, źródłem ciepła są kotłownie miejskie i lokalne. Budynki przystosowane są do działalności oświatowo-wychowawczej, spełniają standardy higieniczne w zakresie dostępności do urządzeń sanitarno-higienicznych.

W siedmiu placówkach na terenie miasta Tarnobrzeg tj. w jednym przedszkolu, trzech szkołach podstawowych oraz w trzech ponadpodstawowych prowadzone jest postępowanie administracyjne dotyczące złego stanu technicznego ogrodzenia działki przedszkolnej oraz nawierzchni dróg, przejść i alejek komunikacyjnych oraz złego stanu sanitarno – technicznego ścian, sufitów na klatkach schodowych, ścian, sufitów, lamperii ściennych, podłóg w, salach dydaktycznych i na korytarzach komunikacyjnych oraz bloku wychowania fizycznego.

W odniesieniu do przekazanych szkół w dalszym ciągu toczą się postępowania administracyjne dot. poprawy stanu sanitarno – technicznego ścian i podłóg w pomieszczeniach dydaktycznych oraz poprawy stanu armatury sanitarnej w pracowniach szkolnych.

Jak co roku, sprawdzano gotowość szkół do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2025/2026. Kontrole potwierdziły właściwe przygotowanie placówek oświatowych na ponowne przyjęcie uczniów. W związku z powyższym skontrolowano 12 szkół znajdujących się na terenie miasta Tarnobrzeg. Przeprowadzone kontrole wykazały, iż dyrektorzy szkół dołożyli wszelkich starań, aby baza oświatowa oraz sportowa była dobrze wyposażona, a uczniowie mogli edukować się i rozwijać w komfortowych warunkach. We wszystkich skontrolowanych placówkach przeprowadzono prace konserwatorsko-porządkowe, a w części prace remontowe. Przeprowadzone remonty dotyczyły głównie malowania ścian i sufitów oraz wymiany pokrycia podłóg w salach lekcyjnych i innych salach zajęć dla dzieci i młodzieży, remontu ustępów, wymiany drzwi wewnętrznych, poprawy stanu sanitarno- technicznego dróg dojazdu i ogrodzenia obiektów.

W roku 2025 Państwowa Inspekcja Sanitarna czynnie uczestniczyła w akcji informacyjno - edukacyjnej „*Problem wagi ciężkiej*” dot. pomiaru obciążenia uczniów ciężarem tornistrów/plecaków.

Akcja przeprowadzona została zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, z uwzględnieniem: masy ciała ucznia, wieku, płci oraz ciężaru tornistra/plecaka. Adresatami akcji byli uczniowie klas I – VIII szkół podstawowych, ich rodzice, opiekunowie oraz nauczyciele.

Głównym celem akcji było zwrócenie uwagi na problem przeciążonych plecaków oraz dotarcie z rzetelną informacją w tym zakresie do uczniów, rodziców i nauczycieli. Na terenie miasta Tarnobrzeg w dwóch szkołach podstawowych tj. Szkole Podstawowej Nr 7 i Katolickiej Szkole Podstawowej oraz jednym Zespole Szkół Społecznych im. „Małego Księcia” przeprowadzono ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów. Dokonano pomiarów w 29 oddziałach klas I-VIII u 359 uczniów. Prawidłową wagę tornistra (w przedziale od 10% do 15% masy ciała dziecka) stwierdzono u 161 uczniów, poniżej 10% masy ciała dziecka zanotowano u 127 uczniów, natomiast zbyt ciężkie tornistry (powyżej 15% masy ciała) miało 71 uczniów. Szkoły zapewniają możliwość pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych w klasach lekcyjnych. Jednak jak wskazują wyniki badań, część uczniów obciążona jest ciężarem tornistrów/plecaków, co powoduje utrwalanie niewłaściwych zachowań sprzyjających wadom postawy i budzi potrzebę przeprowadzenia w tej kwestii weryfikacji problemu. Wobec powyższego, przeprowadzono prelekcje dotyczące problemu przeciążonych tornistrów w szkołach, w których prowadzona była akcja. Prelekcje skierowane były głównie do rodziców dzieci i miały charakter edukacyjno-informacyjny. Łącznie prelekcji wysłuchało 56 rodziców.

Podczas ferii zimowych i wakacji w 2025r. na terenie miasta Tarnobrzeg przeprowadzono 43 kontrole placówek letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży. Skontrolowano: 3 turnusy obozów letnich, 40 turnusów półkolonii w tym 3 półkolonie zimowe i 1 otwarte drzwi w Środowiskowym Ognisku Wychowawczym „Promyk”.

Systematycznie poprawiają się warunki do rekreacji w zakresie modernizacji i aranżacji placów zabaw. Wszystkie nowo montowane urządzenia i konstrukcje posiadają certyfikaty bezpiecznego użytkowania i bezpiecznego montażu. Place zabaw zabezpieczone są przed dostępem zwierząt i osób postronnych oraz zaopatrzone w regulaminy użytkowania.

Dożywianie uczniów

Na terenie miasta Tarnobrzega w 2025 roku przeprowadzono ocenę żywienia w 16 placówkach oświatowych. W 10 z nich wydawany był posiłek dwudaniowy przygotowany we własnej kuchni. W 4 placówkach dożywianie prowadzone było w formie cateringu - obiad dwudaniowy oraz w 2 placówkach - obiad jednodaniowy.

Ocena jakości posiłków i jadłospisów w skontrolowanych obiektach nie wykazała nieprawidłowości. W skontrolowanych obiektach z dożywiania skorzystało 1737 dzieci.

W przedszkolach przeciętnie w ciągu dnia wydaje się cztery posiłki, w tym dwa podstawowe: śniadanie i obiad, oraz drugie śniadanie i podwieczorek. Z dożywiania korzystają wszystkie dzieci.

Nadzór nad warunkami pracy

Na terenie Miasta Tarnobrzega Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu w 2025 r. sprawował nadzór nad 254 zakładami pracy, w których przeprowadzono 69 kontroli sanitarnych w 53 zakładach pracy.

Objęte nadzorem sanitarnym podmioty zatrudniały 8383 osób. W toku kontroli wykazano, że w ośmiu obiektach pracownicy byli narażeni na czynniki o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, 22 pracowników pracowało w warunkach przekroczenia NDN hałasu, 8 - NDN hałasu ultradźwiękowego, a 19 osób NDN drgań mechanicznych, na 22 stanowiskach pracy nastąpiła poprawa warunków pracy poprzez zmniejszenie do norm dopuszczalnych stężenia pyłu nieskasyfikowanego ze względu na toksyczność - frakcja wdychalna. Ponadto, na terenie miasta Tarnobrzega przeprowadzono 7 kontroli dotyczących

legalnego obrotu prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3, 17 kontroli dotyczących realizacji warunków pozwolenia przez udostępniających na rynku produkty biobójcze przeznaczone wyłącznie dla użytkowników profesjonalnych, weryfikacji zgodności dostępnych na rynku produktów biobójczych do zastosowania w higienie weterynaryjnej (grupa produktowa PT - 3) oraz wprowadzania do obrotu produktów biobójczych przeznaczonych do konserwacji drewna oraz materiałów budowlanych (grupy produktowe PT 8 i PT 10) oraz 3 kontrole dotyczące przestrzegania przepisów dotyczących zakazu wprowadzania na terytorium RP środków zastępczych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w 13 zakładach stwierdzono nieprawidłowości oraz wydano 13 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Nakazy w decyzjach dotyczyły m. in.:

- zapewnienia wymiany powietrza wynikającą z potrzeb użytkowych i funkcji pomieszczenia, bilansu ciepła i wilgotności oraz zanieczyszczeń stałych i gazowych w pomieszczeniu,
- przeprowadzenia pomiarów stężenia pyłów niesklasyfikowanych ze względu na toksyczność – frakcja wdychalna na stanowisku pracy ślusarz, ślusarz spawacz, ślusarz – konserwator dźwignic, ślusarz – operator maszyn skrawających oraz posiadania do wglądu aktualnych wyników badań i pomiarów,
- przeprowadzenia pomiarów stężenia manganu i jego związków nieorganicznych w przeliczeniu na Mn – frakcja respirabilna na stanowisku pracy ślusarz - spawacz oraz posiadania do wglądu aktualnych wyników badań i pomiarów,
- przeprowadzenia pomiarów stężenia manganu i jego związków nieorganicznych w przeliczeniu na Mn – frakcja wdychalna na stanowisku pracy ślusarz - spawacz oraz posiadania do wglądu aktualnych wyników badań i pomiarów,
- przeprowadzenia pomiarów natężenia hałasu na stanowisku pracy ślusarz – spawacz, oraz posiadania do wglądu aktualnych wyników badań i pomiarów,
- przeprowadzenia pomiarów natężenia drgań mechanicznych o działaniu ogólnym na organizm człowieka na stanowisku pracy ogrodnika zieleni – kierowcy oraz posiadania do wglądu aktualnych wyników badań i pomiarów,
- przeprowadzenia pomiarów natężenia drgań mechanicznych działających na organizm człowieka przez kończyny górne na stanowisku pracy ogrodnika zieleni – kierowcy oraz posiadania do wglądu aktualnych wyników badań i pomiarów,
- przeszkolenia pracowników w zakresie bezpiecznego stosowania mieszanin chemicznych zawierających diizocyjaniany (piany poliuretanowe) oraz przedstawienia do wglądu dokumentu potwierdzającego przeprowadzenie szkolenia,
- dokonania weryfikacji instrukcji udzielania pierwszej pomocy w zakresie informacji zawartych w kartach charakterystyki stosowanych w procesie pracy substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym stwarzających zagrożenie,
- dokonania weryfikacji stanowiskowych instrukcji bezpiecznej i higienicznej pracy, w zakresie pełnych informacji zawartych w kartach charakterystyki stosowanych w procesie pracy mieszanin chemicznych, w tym stwarzających zagrożenie,
- doprowadzenia do należytego stanu techniczno - sanitarnego świetlików dachowych w warsztacie elektryków poprzez zapewnienie, aby świetliki dachowe były czyste, nie uszkodzone oraz przepuszczały dostateczną ilość światła,

- zapewnienia wentylacji stanowiskowej w wydzielonej części warsztatu mechaników, w której wykonywane są prace spawalnicze,
- doprowadzenia do należytego stanu techniczno - sanitarnego pomieszczenie umywalni poprzez odgrzybienie i odnowienie ścian oraz sufitu, usunięcie odprysków farby,
- dokonania weryfikacji oceny ryzyka zawodowego na stanowisku pracy sprzedawcy, sprzedawcy – kasjera, kasjera głównego w zakresie pełnych informacji odnoszących się do: mieszanin chemicznych stosowanych przez w/w pracowników, uwzględniających niebezpieczne właściwości czynnika chemicznego, otrzymane od dostawcy informacje dotyczące zagrożenia czynnikami chemicznymi oraz zalecenia jego bezpiecznego stosowania, w szczególności zawarte w kartach charakterystyki, rodzaju, poziomu i czasu trwania narażenia, wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń w środowisku pracy, jeżeli zostały ustalone, efektów działań zapobiegawczych, wyników oceny stanu zdrowia pracowników oraz warunków pracy przy użytkowaniu czynników chemicznych, z uwzględnieniem ilości tych czynników oraz biorąc pod uwagę definicję czynnika chemicznego oraz czynnika chemicznego stwarzającego zagrożenie wskazaną w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych,
- zapewnienia przynajmniej dwukrotnej wymiany powietrza w ciągu godziny w pomieszczeniu. prowadzenia oddzielnie dla każdego pracownika karty ewidencji przydziału odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej,
- sporządzenia oraz prowadzenia na bieżąco rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia oraz kart badań i pomiarów czynników szkodliwych,
- sporządzenia oraz posiadania do wglądu rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania pracownika w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- sporządzenia oraz posiadania do wglądu rejestru pracowników zatrudnionych przy pracach, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- przeszkolenia pracowników w zakresie ryzyka dla zdrowia, wynikającego z oceny narażenia na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, i dodatkowego ryzyka, które wynika z palenia tytoniu, oraz w zakresie środków ostrożności, które powinny być podejmowane w celu ograniczenia tego narażenia; wymagań higienicznych, które powinny być spełnione w celu ograniczenia narażenia na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym; konieczności używania środków ochrony indywidualnej, w tym odzieży ochronnej; działań zapobiegających wypadkom oraz działań, które powinni podjąć pracownicy, w tym pracownicy pełniący obowiązki ratownicze, podczas działań ratowniczych oraz wypadków,
- sporządzenia oraz przekazania Podkarpackiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Rzeszowie informację o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym,

mutagennym lub reprotoksycznym na druku według wzoru stanowiącym załącznik nr 2 do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2024r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy,

- dokonania weryfikacji oceny ryzyka zawodowego na stanowisku pracy mechanika w zakresie pełnych informacji odnoszących się do: wykonywanych prac, rodzaju poziomu i czasu trwania narażenia w odniesieniu do hałasu oraz drgań mechanicznych; szacowania ryzyka zawodowego szkodliwego czynnika biologicznego, a także mieszanin chemicznych stosowanych przez w/w pracownika, uwzględniających niebezpieczne właściwości czynnika chemicznego, otrzymane od dostawcy informacje dotyczące zagrożenia czynnikami chemicznymi oraz zalecenia jego bezpiecznego stosowania, w szczególności zawarte w kartach charakterystyki, rodzaju, poziomu i czasu trwania narażenia, efektów działań zapobiegawczych, wyników oceny stanu zdrowia pracowników oraz warunków pracy przy użytkowaniu czynników chemicznych, z uwzględnieniem ilości tych czynników oraz biorąc pod uwagę definicję czynnika chemicznego oraz czynnika chemicznego stwarzającego zagrożenie wskazaną w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych,
- zapewnienie w pomieszczeniu jadalni umywalki do mycia rąk oraz indywidualnych zamkniętych szafek przeznaczonych do przechowywania w higienicznych warunkach własnego posiłku pracownika,
- zapewnienia wypłaty ekwiwalentu pieniężnego w wysokości kosztów poniesionych przez pracownika za pranie odzieży roboczej, która uległa zabrudzeniu,
- sporządzenia oraz prowadzenia na bieżąco rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych do 3 lub 4 grupy zagrożenia,
- sporządzenia oraz prowadzenia na bieżąco rejestr pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych do 3 lub 4 grupy zagrożenia,
- zapewnienia odpowiedniego szkolenia dla pracowników mających kontakt ze szkodliwym czynnikiem biologicznym,
- zapewnienia środków eliminujących narażenie lub ograniczające stopień tego narażenia w celu ochrony pracowników przed zagrożeniami spowodowanymi przez szkodliwy czynnik biologiczny (repelenty),
- zapewnienie pracownikom pomieszczenia umywalni dostosowane do liczby zatrudnionych pracowników, stosowanych technologii i rodzajów pracy oraz warunków, w jakich ta praca jest wykonywana,
- zapewnienia pracownikom na stanowisku pracy pracownika bezpośredniej produkcji odzież roboczą chroniącą kończyny dolne,
- ustalenia rodzajów środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego, których stosowanie na stanowisku pracy diagnosty jest niezbędne oraz dostarczyć nieodpłatnie środki ochrony indywidualnej zabezpieczające przed działaniem niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia czynników występujących w środowisku pracy oraz poinformować pracownika o sposobach posługiwania się tymi środkami.

W 2025 r. na terenie miasta Tarnobrzega przeprowadzono 7 wizytacji w związku z podejrzeniem chorób zawodowych. Nie wydano decyzji dotyczących stwierdzenia choroby zawodowej oraz decyzji dotyczących braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Oświata zdrowotna i promocja zdrowia

Działania podejmowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w obszarze oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia, wynikają z założeń krajowych, tj. ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia oraz założeń wojewódzkich jak: Wojewódzki Program Promocji i Ochrony Zdrowia, Wojewódzki Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS, Programu Przeciwdziałania Narkomanii, a także sytuacji epidemiologicznej, społecznej, demograficznej terenu działalności tutaj Inspektora.

W planowanych zadaniach na 2025 rok uwzględniono działania związane z realizacją programów edukacyjnych i programów rządowych. W zakresie profilaktyki zdrowia są to:

- **Profilaktyka zakażeń HIV i zwalczania AIDS**, w ramach tego obszaru realizowane są programy „Zawsze Razem” oraz Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS na lata 2022- 2026.

- **Program „Zawsze Razem”**

Program ten stanowi kontynuację Wojewódzkiego programu edukacyjnego „Zawsze Razem” i skierowany jest do uczniów klas I – III szkół podstawowych. Realizowany od roku szkolnego 2005/2006, został opracowany na podstawie kolorowanki „Zawsze Razem” wydanej przez Krajowe Centrum ds. AIDS.

Celem programu jest kształtowanie u dzieci właściwych postaw i zachowań wobec słabszych rówieśników, unikanie zachowań ryzykownych oraz podejmowanie zdrowych wyborów życiowych.

Integralną część programu stanowi kolorowanka „Zawsze Razem” opracowana przez Krajowe Centrum ds. AIDS. Prezentowana w kolorowance historyjka dostarcza wiedzy na temat

codziennego życia z osobami żyjącymi z HIV, a także uczy empatii, tolerancji i chęci do niesienia pomocy. Kolorowanka uświadamia, że ~~w środowisku wczesnoszkolnym~~ przestrzeganie podstawowych zasad higieny wystarczy, by w dużym stopniu zminimalizować ryzyko zakażenia bakteriami i wirusami. Program jest realizowany w pięciu szkołach podstawowych w Tarnobrzegu.

W roku 2025 r. program „Zawsze razem” realizowany był w 10 klasach, a uczestniczyło w nim 217 uczniów i 92 rodziców.

Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS na lata 2022- 2026.

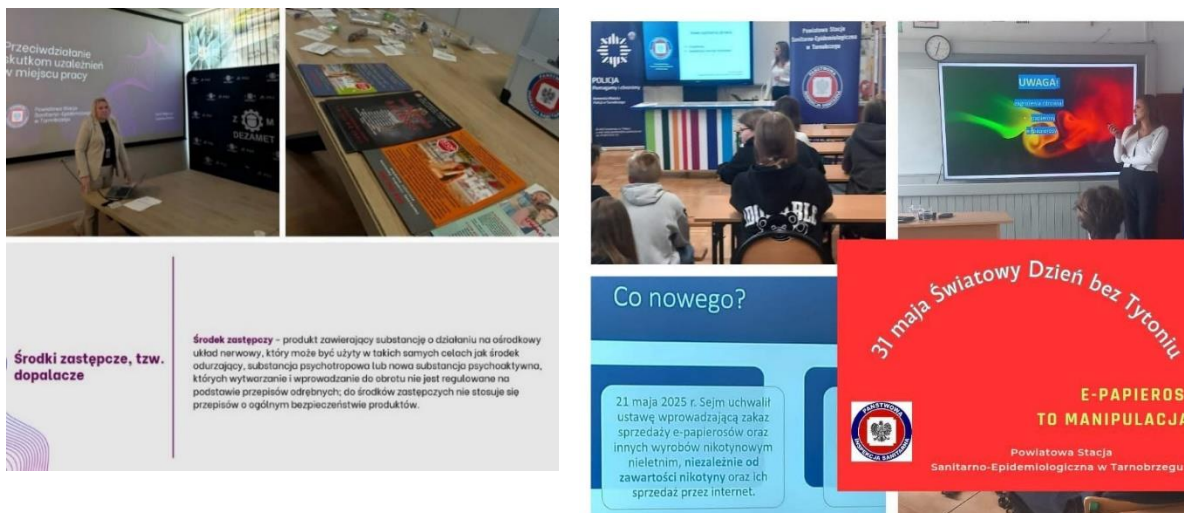
Program ten określa politykę rządu w zakresie zapobiegania HIV/AIDS i zwalczania ich społecznych skutków. Jako główne cele realizacji programu przyjęto ograniczenie rozpowszechniania się zakażeń HIV poprzez zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS. Ponadto, poprawa jakości życia i dostępu do opieki zdrowotnej dla osób żyjących z HIV/AIDS oraz ich bliskich.

W ramach realizacji założeń programu na przestrzeni od marca do września 2025 r. przeprowadzono cykl szkoleń dla funkcjonariuszy i pracowników policji z miasta Tarnobrzega i powiatu tarnobrzegskiego pt. „Nowe wyzwania wobec HIV/AIDS i odpowiedzialność za własne zdrowie i życie.” Łącznie zorganizowano 10 spotkań, podczas których przeszkolonych zostało 241 osób. Głównym celem szkolenia było podniesienie poziomu wiedzy na temat HIV/AIDS i innych STI (chorób przenoszonych drogą płciową), poprzez kształtowanie odpowiednich postaw zdrowotnych podczas wykonywania obowiązków służbowych.

Co roku, dzień 1 grudnia obchodzony jest jako Światowy Dzień AIDS. Głównym jego celem jest zwrócenie uwagi na problem zakażeń wirusem HIV i zachorowań na AIDS, a także solidaryzowanie się z ludźmi dotkniętymi chorobą. W tym okresie przeprowadzono działania informacyjno-edukacyjne dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Podczas prelekcji zwracano uwagę na kształtowanie odpowiednich zachowań i postaw, zwiększaniu wiedzy o drogach zakażenia, a także przeciwdziałanie stygmatyzacji i zachęcanie do testowania w kierunku HIV. W spotkaniach uczestniczyło 252 uczniów z 5 szkół ponadpodstawowych.

Profilaktyka uzależnień

Na terenie miasta Tarnobrzeg kontynuowano realizację edukacji antytytoniowej w ramach programów, kampanii oraz akcji profilaktycznych prowadzonych w placówkach nauczania i wychowania oraz miejscach wypoczynku dzieci i młodzieży.

Program „Czyste powietrze wokół nas”

Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej, którego jednym z głównych założeń jest kształtowanie w dzieciach asertywnej postawy wobec dymu tytoniowego. Adresowany jest dla dzieci w wieku przedszkolnym, jak i dla rodziców i opiekunów, w celu uświadamiania o szkodliwości dymu tytoniowego obecnego w najbliższym środowisku dziecka. Program realizowany był w 13 przedszkolach na terenie miasta Tarnobrzega.

Kampanie antytytoniowe pt.: „Światowy Dzień Rzucania Palenia” i „Światowy Dzień bez Tytoniu”.

To inicjatywy skierowane do ogółu społeczeństwa mające na celu zachęcenie do zrezygnowania z nałogu palenia tytoniu oraz wskazanie na techniki manipulacyjne przemysłu nikotynowego. Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu działaniami edukacyjnym w tym zakresie objęli przede wszystkim uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, których informowali o ryzyku związanym z paleniem tytoniu w młodym wieku i konsekwencjach uzależnienia.

Działania prowadzono we współpracy z Komendą Miejską Policji w Tarnobrzegu, w spotkaniu uczestniczyło 70 uczniów szkół podstawowych.

Dla wsparcia akcji przygotowano własne materiały graficzne oraz wykorzystano grafiki opracowane przez GIS. Materiały wraz pismem PPIS w Tarnobrzegu przesłano do wszystkich szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych na terenie miasta Tarnobrzega celem udostępnienia informacji drogą elektroniczną dla uczniów, rodziców i nauczycieli. Powyższe informacje skierowano również do Wojewódzkiego Szpitala im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej. Informacje opublikowano również na billboardzie elektronicznym w centralnej części miasta Tarnobrzeg.

Profilaktyka chorób nowotworowych

Działania w zakresie profilaktyki nowotworowej prowadzone są w formie programów edukacyjnych, kampanii oraz prelekcji i szkoleń dla dorosłych.

Program edukacyjny w zakresie zapobiegania występowaniu rakowi szyjki macicy - „Wybierz życie - pierwszy krok”, czerniaka - „Znamię! Znam je?” oraz nowotworom wątroby - „Podstępne WZW”, na terenie miasta Tarnobrzeg, program realizuje 6 szkół ponadpodstawowych w wybranych klasach.

Istotną inicjatywą w obszarze profilaktyki chorób onkologicznych była organizacja przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tarnobrzegu cyklu szkoleń pt.: „Miej odwagę zadbać o siebie” na temat najczęściej występujących żeńskich chorób nowotworowych. W zakresie tego przedsięwzięcia podjęto następujące działania: przygotowano wykład o tematyce związanej z wirusem HPV, rakiem szyjki macicy, szczepieniach przeciw wirusowi HPV, korzyściami wynikającymi z regularnie wykonywanej cytologii oraz czynnikami ryzyka i profilaktyka nowotworu piersi. Ponadto, zorganizowano praktyczne warsztaty samobadania piersi. Uczestnikami 12 szkoleń były kobiety zatrudnione w jednostkach samorządu terytorialnego i w instytucjach publicznych na terenie miasta Tarnobrzeg, tj.: Urząd Miasta Tarnobrzega, Starostwo Powiatowe w Tarnobrzegu, Urząd Skarbowy w Tarnobrzegu, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat w Tarnobrzegu, Powiatowy Urząd Pracy w Tarnobrzegu. W szkoleniach wzięło udział łącznie 195 kobiet.

Dodatkowo, w ubiegłym roku, uczestniczono w istotnym wydarzeniu naukowym w obszarze onkologii – II Konferencji Onkologicznej dla Pacjentów przygotowanej przez Wojewódzki Szpital im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu. Przygotowano stoisko informacyjne o tematyce związanej z profilaktyką onkologiczną.

W ramach corocznej akcji profilaktycznej „Badamy nie tylko mamy” zorganizowanej przez Stowarzyszenie Amazonek „Pomocna Dłoń” w Tarnobrzegu, przygotowano stoisko z dystrybucją materiałów edukacyjnych o tematyce zapobiegania w szczególności raka piersi u kobiet.

Promowanie szczepień

Działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tarnobrzegu w obrębie edukacji nt. szczepień ochronnych mają charakter ciągły i są prowadzone cały rok. Okazją do ich wzmocnienia były akcje i kampanie. W czasie obchodów Europejskiego Tygodnia Szczepień publikowano treści edukacyjne w mediach społecznościowych, a także organizowano spotkania z młodzieżą i nauczycielami szkół ponadpodstawowych. Podczas prelekcji ukazywano historię, mechanizm działania oraz rolę szczepień ochronnych w zdrowiu publicznym.

W ramach promocji szczepień zalecanych dla kobiet w ciąży i kalendarza szczepień dla dzieci i młodzieży uczestniczono w spotkaniach zorganizowanych przez Szkołę Rodzenia i Poradnię Laktacyjną przy Wojewódzkim Szpitalu w Tarnobrzegu, gdzie przeprowadzono wykład na temat szczepień dla kobiet planujących ciążę, ciężarnych oraz dla noworodków. Ponadto, na terenie miasta Tarnobrzeg prowadzono dystrybucję materiałów informacyjnych na temat szczepień przeciwko krztuścowi pod hasłem „ Jedno szczepienie – podwójna ochrona”.

W okresie wczesnojesiennym, wzmożonych infekcji układu oddechowego, podejmowano działania edukacyjne w ramach kampanii „Jesień bez infekcji”. Poza dystrybucją licznych materiałów edukacyjnych aptekach i przychodniach POZ, organizowano spotkania edukacyjne w klubach i stowarzyszeniach zrzeszających seniorów.

W celu propagowania „Programu dobrowolnych szczepień przeciwko wirusowi HPV dla dzieci i młodzieży ” w czasie wywiadówek szkolnych, przeprowadzono prelekcje dla rodziców uczniów szkół podstawowych na temat czynników ryzyka oraz profilaktyki zakażeń wirusem HPV oraz schematu szczepień.

Promocja zasad zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania

W ramach promocji zdrowego stylu życia, podczas działań, podkreślano znaczenie racjonalnego odżywiania dostosowanego do potrzeb rozwojowych oraz roli kształtowania właściwych nawyków zdrowotnych, w tym aktywności fizycznej, higieny snu, itp. W roku 2025 w części szkół podstawowych kontynuowany był ogólnopolski program „Trzymaj Formę!”, którego celem jest propagowanie zbilansowanego odżywiania w połączeniu z regularną aktywnością fizyczną wśród uczniów.

Kolejnym programem, którego założenia mają na celu promocję zasad zdrowego stylu życia i edukację konsumencką wdrażaną od najmłodszych lat, jest program „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”. Grupa, do której skierowany jest program to dzieci uczęszczające do przedszkola w wieku 5-6 lat. Jego celem jest przede wszystkim zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa i produktów ekologicznych oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych.

Istotną inicjatywą jest również kampania EFSA #Safe2eat. Ma ona na celu zwiększenie dostępności informacji na temat szeroko pojętego bezpieczeństwa żywności. Zważając na jej założenia, w 2025 r. kampania prowadzona była przede wszystkim medialnie, za pośrednictwem regularnego publikowania treści na platformie Facebook. Ponadto, zorganizowano spotkanie edukacyjne z młodzieżą uczęszczającą do technikum o profilu gastronomicznym na temat chorób przenoszonych przez żywność i higieny podczas przygotowywania posiłków. Tematykę dotyczącą suplementów diety i interpretacji etykiet produktów spożywczych poruszono wśród seniorów.

Poza wdrożonymi programami promującymi zdrowy styl życia, realizowane były również działania o charakterze lokalnym w postaci wykładu, prelekcji i warsztatów w dla dzieci, młodzieży, rodziców oraz kobiet w ciąży uczęszczających do Szkoły Rodzenia i Poradni Laktacyjnej przy Szpitalu w Tarnobrzegu, a także dla seniorów w miejscach ich dziennego pobytu.

Inne działania profilaktyczne

Corocznie realizowana jest kampania „Myję ręce, bo wiem więcej” oraz akcja „Światowy Dzień Mycia rąk”. Obie inicjatywy skupiają się wokół kształtowania wśród dzieci odpowiedzialnej postawy odpowiedzialności za zdrowie, poprzez uświadamianie w zakresie zasad higieny, przede wszystkim prawidłowa technika mycia rąk. W ramach ww. przedsięwzięć odwiedzono 3 przedszkola, gdzie prowadzono pogadanki, ciekawe eksperymenty pokazujące efektywność mycia rąk, zabawy, czytanie wierszyków, oraz dystrybucję edukacyjnych kolorowanek. Edukacją objęto łącznie 104 dzieci w wieku 3, 4, 5 i 6 lat.

Podczas letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży w 2025 r. prowadzono intensywne i różnorodne działania edukacyjne.

Dla uczestników wypoczynku organizowano pogadanki oraz prelekcje na temat – zdrowego stylu życia, bezpieczeństwa zimą (w czasie mrozów i oblodzenia) i latem (profilaktyka negatywnych skutków promieniowania UV, bezpieczeństwo nad wodą oraz w lesie), profilaktyką chorób zakaźnych (w tym choroby odzwierzęce – wścieklizna, choroby odkleszczowe) oraz profilaktyki uzależnień. Wzmocnieniem działań była dystrybucja kolorowanek edukacyjnych, pokaz unieszkodliwionych okazów kleszczy oraz zagadki i zabawy.

W czasie wakacji w 2025 r. uczestniczono w evencie nad Jeziorem Tarnobrzeskim propagującym zasady bezpiecznego wypoczynku, tj.: akcja „Kręci mnie bezpieczeństwo latem”. Organizatorem akcji była Komenda Miejska Policji i Komenda Państwowej Straży Pożarnej w Tarnobrzegu pod patronatem honorowym Wojewody Podkarpackiego. Odwiedzający mogli uzyskać istotne informacje związane ze zdrowiem i bezpieczeństwem podczas letnich aktywności, na dzieci czekały liczne atrakcje, w tym konkursy z nagrodami.

Wśród innych działań oświatowych mających na celu promocję zdrowia podejmowano następujące działania:

„Problem wagi ciężkiej”, inicjatywa mająca na celu zwrócenie uwagi na problem przeciążonych plecaków szkolnych, wpływ tego zjawiska na rozwijający się organizm ucznia, a jednocześnie profilaktykę rozwoju wad postawy w przyszłości. Podczas prowadzonych pomiarów wagi plecaków w szkołach podstawowych prowadzono edukację uczniów na temat prawidłowego pakowania i użytkowania plecaka. Ponadto, informowano o konsekwencjach zdrowotnych zbyt dużego obciążenia i dystrybuowano broszury edukacyjne. Dodatkowo działaniami edukacyjnymi objęto rodziców dzieci podczas wywiadówek szkolnych w 5 szkołach podstawowych. Do wszystkich szkół podstawowych w powiecie przestano pismo z informacją o akcji oraz webinaru poruszającego tą tematykę.

Inauguracją zeszłorocznego Światowego Dnia Zdrowia była organizacja **Dni Otwartych PSSE Tarnobrzeg**. W siedzibie stacji zorganizowano liczne stoiska informacyjne, na których udzielano konsultacji. Wśród nich można było skorzystać z analizy składu ciała, obliczanie współczynnika BMI i WHR oraz poradnictwa żywieniowego.

Zorganizowano również 4 wykłady – „Żywność kobiet w ciąży”, „Kalendarz szczepień dla kobiet w ciąży”, „Profilaktyka raka szyjki macicy” jak również wykład oraz warsztat z sterylizacji sprzętu używanego podczas zabiegów w salonach kosmetycznych.

W dniach 18-24.11.2025 r. obchodziliśmy Światowy Dzień Wiedzy o Antybiotykach. Inicjatywa była odpowiedzią na narastający problem oporności drobnoustrojów na Antybiotyki. Z związku z powyższym, by szerzyć świadomość zorganizowano stoiska z wystawami tematycznymi w siedzibie PSSE Tarnobrzeg oraz Poradni Specjalistycznej w Tarnobrzegu. Ponadto, temat poruszano podczas wywiadówek szkolnych, na spotkaniu z seniorami w Dziennym Domu Pobytu oraz w Środowiskowym Domu Samopomocy.

II.2. Powiat tarnobrzесki

II.2.1. Miasto i Gmina Baranów Sandomierski

Podmioty wykonujące działalność w zakresie lecznictwa otwartego

Na terenie miasta i gminy Baranów Sandomierski zgodnie z prowadzoną ewidencją obiektów Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu działalność leczniczą prowadzi 15 podmiotów leczniczych.

W 2025 roku 7 podmiotów zostało skontrolowanych.

Nadzór sanitarny nad jakością wody i obiektami użyteczności publicznej

Miasto i Gmina Baranów Sandomierski zaopatrywane są w wodę do spożycia przez ludzi przez dwa wodociągi – wodociąg ze Stacją Uzdatniania Wody w Baranowie Sandomierskim należącą do Zakładu Produkcji Wody Pitnej Sp. z o.o. i wodociąg ze Stacją Uzdatniania Wody w Ślęzakach, którego zarządcą jest do Gminny Zakład Użyteczności Publicznej w Baranowie Sandomierskim.

Jakość wody wodociągowej znajduje się pod stałym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu poprzez systematyczne pobieranie próbek wody do badań laboratoryjnych w wytypowanych punktach pobierania próbek wody.

Wodociąg Baranów Sandomierski

Wodociąg zaopatrywał w wodę 3715 odbiorców. Produkcja wody w 2025r. wynosiła 1309 m³/dobę. Zarządcą ujęcia oraz częściowo magistrali głównej jest Zakład Produkcji Wody Pitnej Sp. z o. o. w Baranowie Sandomierskim, zaś pozostała część sieci wodociągowej należy do Gminnego Zakładu Użyteczności Publicznej w Baranowie Sandomierskim.

Proces technologiczny na SUW nie uległ zmianie – ujęcie wody pracowało bezawaryjnie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu wydał 4 decyzje stwierdzające przydatność wody do spożycia przez ludzi dla wodociągu Baranów Sandomierski.

Wodociąg Ślężaki

Wodociąg zaopatrywał w wodę 7480 odbiorców. Zarządcą wodociągu jest Gminny Zakład Użyteczności Publicznej w Baranowie Sandomierskim. Produkcja wody w 2025r. wynosiła 471 m³/dobę.

W ramach prowadzonego nadzoru nad jakością wody w wodociągu Ślężaki stwierdzono:

- 2-krotnie przekroczenie parametrów mikrobiologicznych – w zakresie ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. 22°C po 72 h pow. 300 jtk/1 ml wody – wydano 2 decyzje na warunkową przydatność wody do spożycia w wodociągu.
- 3-krotnie przekroczenie parametrów organoleptycznych i fizykochemicznych (barwy, mętności, żelaza, chloroformu) – wystosowano zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego – natychmiastowe działania naprawcze odniosły oczekiwane rezultaty, a następane badania nie wykazały przekroczeń i nie prowadzono postępowań administracyjnych.

Ogółem wydano: 2 decyzje nakazowe, 2 wygaszające postępowanie, 3 decyzje rachunkowe oraz 6 decyzji stwierdzających przydatność wody do spożycia przez ludzi i 2 oceny higieniczne na materiały i wyroby stosowane w procesach uzdatniania wody na Stacji Uzdatniania Wody w Ślężakach w ramach prowadzonej rozbudowy.

W czwartym kwartale 2025r. (miesiąc październik) zakończono rozbudowę Stacji Uzdatniania Wody w Ślężakach. Prace inwestycyjne miały na celu zniwelowanie pojawiających się incydentalnie w wodociągu Ślężaki ponadnormatywnych wartości parametrów organoleptycznych i fizykochemicznych (barwy, mętności, żelaza).

W ramach inwestycji wykonano:

- w budynku technologicznym rozbudowano halę filtrów – dodano po 1 filtrze w filtracji I, II, III stopnia;
- komorę reakcji;
- zbiornik wody czystej o pojemności około 200 m³ oraz remont istniejącego zbiornika;
- rozbudowę rurociągów wody surowej pomiędzy obiektami na SUW i studniami głębinowymi;
- wymianę pomp głębinowych na ujęciu wody wraz z rurociągami doprowadzającymi wodę do stacji uzdatniania wody;
- przebudowę połączenia stacji uzdatniania wody z istniejącą siecią wodociągową.

Zmieniono miejsca dozowania reagentów i dodano nowy koagulant siarczan glinu.

Na czas prowadzonych prac inwestycyjnych zainstalowano tymczasową stację filtracji, która umożliwiła zapewnienie ciągu technologicznego.

W Gminie Baranów Sandomierski istnieje techniczna możliwość przepięcia części mieszkańców z wodociągu Ślężaki na wodociąg Baranów Sandomierski, co wykorzystano w trakcie modernizacji, aby uzyskać mniejszą produkcję wody i ciśnienie w trakcie prowadzonych prac na SUW Ślężaki. Na rok 2026r. planowane jest włączenie do eksploatacji 2 nowych studni głębinowych po uzyskaniu stosownych pozwoleń.

Przed uruchomieniem Stacji Uzdatniania Wody przeprowadzono badania wody, które spełniały wymagania sanitarne. W związku z przeprowadzoną rozbudową stacji, zwiększono

ilość pobrań próbek wody na rok 2026r. w ramach nadzoru sanitarnego i kontroli wewnętrznej.

W ramach kontroli wewnętrznej, Zakład Produkcji Wody Pitnej Sp. z o.o. w Baranowie Sandomierskim, jak również Gminny Zakład Użyteczności Publicznej w Baranowie Sandomierskim wykonały w pełnym zakresie i wymaganej ilości badania próbek wody, zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem, a także po zakończeniu działań naprawczych i prowadzoną modernizacją Stacją Uzdatniania Wody w Ślęzakach.

Do grupy obiektów użyteczności publicznej nadzorowanych przez Inspektora na terenie Miasta i Gminy Baranów Sandomierski zalicza się przede wszystkim środowiskowe domy samopomocy, obiekty wczasowo-turystyczne, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, ustępy publiczne, cmentarze i domy przedpogrzebowe.

Kontrole sanitarne obiektów użyteczności publicznej wykazały należyty stan sanitarno-porządkowy pomieszczeń oraz wyposażenia obiektów.

Baranów Sandomierski jest jednym z najchętniej odwiedzanych miejsc przez turystów w powiecie tarnobrzeskim. Popularność wiąże się ze zlokalizowanym przy ul. Zamkowej w Baranowie Sandomierskim - Zespołem Pałacowo-Parkowym Hotelem „Zamkowym” i Zamkiem.

Żywność i żywienie

Na terenie miasta i gminy Baranów Sandomierski pod nadzorem sanitarnym tut. Inspektora znajdują się 34 zakłady zajmujące się obrotem żywnością (sklepy spożywcze), 14 obiektów żywienia zbiorowego (z wyłączeniem żywienia w placówkach szkolno – wychowawczych) oraz 17 zakładów produkujących żywność.

We wszystkich tych obiektach w roku 2025 pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej przeprowadzili 43 kontrole i pobrano 7 próbek środków spożywczych. Próbkę nie zostały zakwestionowane.

W wyniku stwierdzenia nieprawidłowości bieżącego stanu sanitarnego nałożono 8 mandatów karnych.

Obiekty nauczania i wychowania

W 2025 roku na terenie miasta i gminy Baranów Sandomierski nadzorem sanitarnym objętych było 5 Zespołów Szkół, 1 Samorządowy Żłobek, 1 Niepubliczne Przedszkole prowadzone przez Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP NP p. w. św. Anny w Baranowie Sandomierskim oraz Dom Dziecka w Skopaniu, Dom dla Dzieci w Skopaniu i Dom dla Dzieci i Młodzieży w Skopaniu.

Ze zewidencjonowanych obiektów skontrolowano 9 placówek tj: 5 Zespołów Szkół, 1 Niepubliczne Przedszkole oraz trzy Domy Dziecka.

Skontrolowane placówki oświatowe znajdowały się w dobrym stanie sanitarno-technicznym i higienicznym.

Budynki, w których przebywają uczniowie i dzieci są przystosowane do celów oświatowych, spełniają standardy higieniczne w zakresie dostępności do urządzeń sanitarnych, podłączone są do sieci wodociągowych i kanalizacyjnych. Pomieszczenia sanitarne w placówkach zaopatrzone są w bieżącą ciepłą i zimną wodę, spełniają warunki do utrzymania higieny osobistej. W obiektach nauczania i wychowania zapewniono ogrzewanie pomieszczeń, źródłem ciepła są kotłownie lokalne. W 2025r na terenie gminy Baranów Sandomierski prowadzono prace remontowe w Przedszkolu należącym do Zespołu Szkół w Skopaniu. Zaadoptowano część pomieszczeń przedszkola na potrzeby żłobka w Skopaniu. W grudniu żłobek uzyskał pozytywną opinię Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu. Ponadto, Zespół Szkół w Skopaniu zyskał pompę ciepła, w wyniku czego uzyskano poprawę efektywności energetycznej budynku, polepszenie komfortu nauki i pracy.

W 2025r. podczas ferii zimowych i wakacji na terenie miasta i gminy Baranów Sandomierski przeprowadzono 5 kontrole zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży w formie zimowiska i 4 turnusów kolonii letniej w Zamku Baranowie Sandomierskim.

Wypoczynek zorganizowany był zgodnie z wytycznymi GIS, MZ i MEN w formie zajęć edukacyjno-rekreacyjnych z uwzględnieniem elementów rozwijających pasje i zainteresowania. Między innymi, w trakcie wakacji prowadzone były Warsztaty Muzyczne w formie półkolonii w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Ślęzakach.

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w trakcie przeprowadzonych kontroli ukierunkowane były głównie na sprawdzenie warunków higieniczno – sanitarnych i technicznych w placówkach, które prowadziły wypoczynek.

Ponadto w okresie wakacyjnym w Zespole Szkół i Placówek w Baranowie Sandomierskim działało Szkolne Schronisko Młodzieżowe. Przeprowadzono 2 kontrole schroniska, z noclegu skorzystało łącznie ok. 12 osób.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W roku 2025 na terenie miasta i gminy Baranów Sandomierski w skontrolowanych obiektach warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego są wystarczające. Infrastruktura sportowa pozostaje bez zmian.

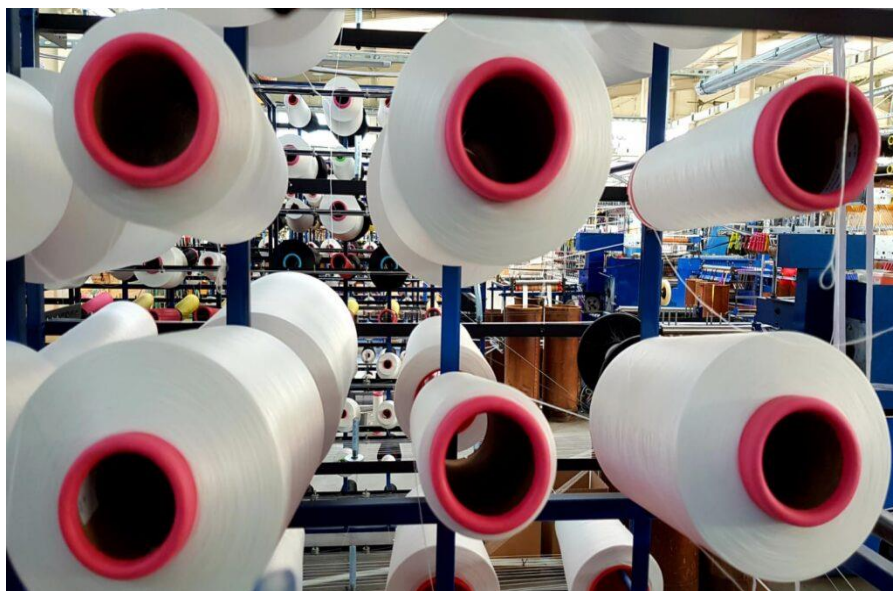
Skontrolowane obiekty na terenie miasta i gminy Baranów Sandomierski posiadają odpowiednie warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, adekwatne do liczby uczniów i oddziałów.

Dożywianie uczniów

Na terenie miasta i gminy Baranów Sandomierski nadzorem sanitarnym objętych jest 10 placówek nauczania i wychowania. W 2 zespołach , 1 przedszkolu i 3 domach dziecka wydawany był posiłek dwudaniowy przygotowany we własnej kuchni. W 1 żłobku i 3 zespołach dożywianie prowadzone było w formie cateringu. W tym przypadku wydawany był obiad jednodaniowy.

Nadzór nad warunkami pracy

Na terenie miasta i gminy Baranów Sandomierski Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w 2025 r. sprawował nadzór nad 42 zakładami pracy, przeprowadzono 20 kontroli sanitarnych w 16 zakładach pracy.

Objęte nadzorem zakłady zatrudniały 829 osób. W toku czynności kontrolnych wykazano, że w 5 zakładach pracownicy byli narażeni na czynniki o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, 50 pracowników pracowało w warunkach przekroczenia NDN hałasu.

Ponadto, na terenie miasta i gminy Baranów Sandomierski przeprowadzono kontrolę dotyczącą legalnego obrotu prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3, 3 kontrole dotyczące produktów biobójczych przeznaczonych do konserwacji drewna oraz materiałów budowlanych (grupy produktowe PT 8 i PT 10) oraz 1 kontrolę dotyczącą przestrzegania przepisów dotyczących zakazu wprowadzania na terytorium RP środków zastępczych.

Podczas czynności kontrolnych w dwóch zakładach pracy stwierdzono nieprawidłowości. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu wydał 2 decyzje administracyjne.

Nakazy w decyzjach dotyczyły m.in.

- przeprowadzenia pomiarów mikroklimatu gorącego na stanowisku pracy cukiernika oraz posiadania do wglądu aktualnych wyników badań i pomiarów,
- przeprowadzenia pomiarów stężenia czynników chemicznych tj. formaldehydu na stanowisku pracy cukiernika oraz posiadania do wglądu aktualnych wyników badań i pomiarów,
- przeprowadzenia pomiarów stężenia czynników chemicznych tj. tlenku węgla oraz ditlenku węgla na stanowisku pracy piekarza oraz posiadania do wglądu aktualnych wyników badań i pomiarów,
- sporządzenia oraz prowadzenia na bieżąco rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia,
- ustalenia rodzajów środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego, których stosowanie na określonych stanowiskach jest niezbędne,
- dokonania weryfikacji oceny ryzyka zawodowego na stanowisku pracy operatora maszyn leśnych kierowcy w zakresie pełnych oraz aktualnych informacji odnoszących się do: wykonywanych prac, rodzaju poziomu i czasu trwania narażenia w odniesieniu do hałasu oraz drgań mechanicznych; szacowania ryzyka zawodowego szkodliwego czynnika biologicznego, a także mieszanin chemicznych stosowanych przez w/w pracownika, uwzględniających niebezpieczne właściwości czynnika chemicznego, otrzymane od dostawcy informacje dotyczące zagrożenia czynnikami chemicznymi oraz zalecenia jego bezpiecznego stosowania, w szczególności zawarte w kartach charakterystyki, rodzaju, poziomu i czasu trwania narażenia, efektów działań zapobiegawczych, wyników oceny stanu zdrowia pracowników oraz warunków pracy przy użytkowaniu czynników chemicznych, z uwzględnieniem ilości tych czynników oraz biorąc pod uwagę definicję czynnika chemicznego oraz czynnika chemicznego stwarzającego zagrożenie wskazaną w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych,
- opracowania instrukcji bezpiecznej i higienicznej pracy dotyczącej sposobu używania, kontroli i konserwacji środków ochrony indywidualnej oraz zapoznać z jej treścią pracowników,

- sporządzenia oraz wprowadzenia w życie programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas na stanowisku pracy robotnika leśnego na którym poziom ekspozycji na hałas wynosił ponad 85dB,
- przeprowadzenia pomiarów natężenia hałasu na stanowisku pracy robotnika leśnego oraz posiadania do wglądu aktualnych wyników badań i pomiarów,
- przeprowadzenia pomiarów natężenia drgań mechanicznych o działaniu miejscowym na organizm człowieka na stanowisku pracy robotnika leśnego - obsługa harwestera oraz posiadania do wglądu aktualnych wyników badań i pomiarów,
- przeszkolenia pracowników w zakresie ryzyka dla zdrowia, jakie wynika z oceny narażenia na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, i dodatkowego ryzyka, które wynika z palenia tytoniu, oraz w zakresie środków ostrożności, które powinny być podejmowane w celu ograniczenia tego narażenia; wymagań higienicznych, które powinny być spełnione w celu ograniczenia narażenia na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym; konieczności używania środków ochrony indywidualnej, w tym odzieży ochronnej; działań zapobiegających wypadkom oraz działań, które powinni podjąć pracownicy, w tym pracownicy pełniący obowiązki ratownicze, podczas działań ratowniczych oraz wypadków.

Oświata zdrowotna i promocja zdrowia

W roku 2025 na terenie miasta i gminy Baranów Sandomierski kontynuowano realizację programów edukacyjnych, akcji informacyjnych.

Program „Trzymaj Formę” prowadzony jest w dwóch zespołach szkół. Działania podejmowane podczas realizacji programu zmierzają do zwiększenia świadomości uczniów i rodziców na temat wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. Głównym celem programu są działania mające na celu zwiększenie świadomości i nabycie umiejętności zapobiegające nadwadze i otyłości.

Program „Czyste powietrze wokół nas” to program edukacji antytytoniowej, który stanowi pierwsze ogniwo w cyklu programów antytytoniowych. Program ma na celu wykształcenie u dzieci świadomej postawy ochrony własnego zdrowia w sytuacjach, gdy są skazane na bezpośredni kontakt z palącymi. Na terenie Miasta i Gminy Baranów Sandomierski program

„Czyste powietrze wokół nas” realizowany jest w dwóch zespołach szkół.
Adresatami programu do dzieci wieku 5, 6 lat oraz ich rodziców.

Działania edukacyjne dla dzieci i młodzieży prowadzono w czasie wycieczki zimowej i letniej.

W okresie ferii zimowych pracownicy PSSE Tarnobrzeg spotkali się z uczestnikami kolonii w Zamku Baranowie Sandomierskim. Podczas spotkania omówiono zagadnienia dot. bezpieczeństwa zdrowotnego podczas niskich temperatur oraz przeprowadzono prelekcję na temat racjonalnego żywienia w czasie zimy.

Podczas wakacji zwracano uwagę na profilaktykę uzależnień od papierosów, e-papierosów, napojów energetycznych i substancji psychoaktywnych. Odbiorcami prelekcji byli dzieci i młodzież uczestniczący w wycieczce na terenie Miasta i Gminy Baranów Sandomierski.

W ramach profilaktyki antynikotynowej we współpracy z Komendą Miejską Policji w Tarnobrzegu z okazji Światowego Dnia bez Tytoniu w dwóch szkołach podstawowych prowadzono działania edukacyjne w postaci wykładu na temat szkodliwości e-papierosów i nowatorskich wyrobów tytoniowych. W spotkaniach uczestniczyło ogółem 103 uczniów.

W zakresie profilaktyki onkologicznej przeprowadzono szkolenie na temat zapobiegania żeńskim chorobom nowotworowym pt. „Miej odwagę zadbać o siebie.”

Treści szkolenia koncentrowały się wokół profilaktyki raka szyjki macicy, w tym infekcji wirusem HPV i badań przesiewowych. Uczestniczki szkolenia nabyły również umiejętności z zakresu samobadania piersi, korzystając z ćwiczeń praktycznych na modelach piersi kobiecych. Celem tego warsztatu było nabycie umiejętności samobadania piersi oraz wykrywanie wczesnych zmian wymagających diagnostyki medycznej. W szkoleniu wzięły udział pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Baranów Sandomierki i osoby zatrudniane w podległych im placówkach, tj. 62 kobiety.

W obszarze promocji szczepień do przychodni POZ i aptek dostarczono materiały informacyjne skierowane do kobiet w ciąży lub planujących ciążę na temat bezpłatnych szczepień przeciwko krztuścowi.

II.2.2. Miasto i Gmina Nowa Dęba

Podmioty wykonujące działalność w zakresie lecznictwa zamkniętego

Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Nowej Dębie Szpital , ul. M.C. Skłodowskiej 1a, Nowa Dęba

W 2025r. została przeprowadzona bieżąca kontrola stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i wyposażenia obiektu oraz zaplecza i środków przewozu chorych. Kontrolą objęto pomieszczenia: Oddziału Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem Chorób Płuc, Oddziału Rehabilitacyjnego, Zakładu Opiekuńczo – Leczniczego, Oddziału Chirurgii, Oddziału Ginekologiczno-Położniczego, Oddziału Pediatrycznego, Oddziału Neonatologicznego, Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Centrum Zdrowia Psychicznego, Bloku Operacyjnego, Pracowni Endoskopii, Laboratorium Analitycznego, Pracowni Serologii i Banku Krwi, Izby Przyjęć, Sterylizatorni oraz dokonali kontroli w zakresie zakażeń szpitalnych.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu wydał decyzję administracyjną nakazującą podjęcie działań mających na celu usunięcie nieprawidłowości.

W ramach kontroli wewnętrznej Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Nowej Dębie pobrał do badań 8 próbek wody ciepłej wody użytkowej w kierunku oznaczania bakterii z rodzaju *Legionella* sp. W ramach nadzoru sanitarnego pobrano 4 próbki wody ciepłej.

Jakość wody ciepłej odpowiadała wymaganiom sanitarnym.

Podmioty wykonujące działalność w zakresie lecznictwa otwartego

Na terenie miasta i gminy Nowa Dęba działalność prowadzi 35 podmiotów leczniczych. Skontrolowano 13 obiektów.

W wyniku przeprowadzonej kontroli w jednym obiekcie stwierdzono nieprawidłowości. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu wydał decyzję administracyjną nakazującą podjęcie działań mających na celu usunięcie nieprawidłowości .

Nadzór sanitarny nad jakością wody i obiektami użyteczności publicznej

Miasto i gmina Nowa Dęba zaopatrywane są w wodę do spożycia przez ludzi z wodociągu publicznego. Zarządcą wodociągu jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Nowej Dębie. Wodociąg zaopatrywał w wodę 16 958 mieszkańców. Produkcja wody w 2025r. wynosiła 2014,8 m³/dobę.

W ramach prowadzonego nadzoru nad jakością wody w wodociągu Nowa Dęba stwierdzono w ramach kontroli wewnętrznej przekroczenie parametrów mikrobiologicznych – w zakresie bakterii grupy coli w liczbie 10 jtk w 100 ml wody i wydano decyzję na brak przydatności wody do spożycia w punkcie pobrania – Szkoła Podstawowa w Chmielowie.

Wydana decyzja została zmieniona na decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia po zmniejszeniu liczby bakterii grupy coli do 8 jtk w 100 ml wody. Po stwierdzonym przekroczeniu parametrów mikrobiologicznych pobierano próbki wody w ramach nadzoru sanitarnego i kontroli wewnętrznej zarówno ze Stacji Uzdatniania Wody jak również sieci wodociągowej. W innych punktach pobierania poza Szkołą nie stwierdzono przekroczeń parametrów mikrobiologicznych.

Zarządca wodociągu po analizie stwierdzonego zanieczyszczenia wody w punkcie pobrania stwierdził, że obecność bakterii grupy coli mogła być konsekwencją awarii wewnętrznej sieci wodociągowej w Szkole, która miała miejsce kilka dni przed pobraniem próbki.

W 2025r. kontynuowano badania wody w zakresie Σ trichloroetenu i tetrachloroetenu w kontroli wewnętrznej po dokonanych zmianach w procesie uzdatniania wody w 2022r. w zakresie oczyszczania wody ze związków tri- i tetrachloroetenu. Nie stwierdzono przekroczenia badanych parametrów.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu wydał ogółem 2 decyzje nakazowe, decyzję wygaszającą postępowanie oraz 7 decyzji stwierdzających przydatność wody do spożycia przez ludzi dla wodociągu Nowa Dęba.

Do grupy obiektów użyteczności publicznej nadzorowanych przez tutaj Inspektora na terenie Miasta i Gminy Nowa Dęba zalicza się: pływalnię krytą, stadion sportowy, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej, ośrodek kultury, zakład patomorfologii, przystanek autobusowy, środowiskowy dom samopomocy, cmentarz.

Kontrole sanitarne obiektów użyteczności publicznej wykazały należyty stan sanitarno-porządkowy i techniczny pomieszczeń oraz wyposażenia obiektów, z wyjątkiem 1 salonu kosmetycznego. Za stwierdzone uchybienia sanitarno-higieniczne nałożono mandat karny. Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie uchybień w całości.

Mieszkańcy miasta i najbliższych okolic mogli korzystać z Pływalni Krytej SOSiR w Nowej Dębie. Kontrola jakości wody odbywała się zgodnie z zaakceptowanym przez Inspektora harmonogramem badań wody, a wyniki badań wody przekazywane były na bieżąco Inspektorowi.

Pływalnia kryta zasilania jest w wodę z wodociągu Nowa Dęba, zarządzanym przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. ul. Leśna 1, 39-460 Nowa Dęba. W wyniku badań laboratoryjnych w ramach nadzoru sanitarnego stwierdzono ponadnormatywne wartości trichlorometanu w wodzie, które doprowadzono do wartości dopuszczalnych w terminie natychmiastowym. Wydano decyzję opłatową.

Pływalnię oceniono w zbiorczej ocenie jakości wody za rok 2025r. pozytywnie.

Kontrola sanitarna pływalni oceniająca bieżący stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i wyposażenia nie wykazała nieprawidłowości.

Żywność i żywienie

Na terenie Miasta i Gminy Nowa Dęba znajduje się 55 zakładów zajmujących obrotem żywnością (sklepy i hurtownie), 32 obiektów żywienia zbiorowego (z wyłączeniem żywienia w placówkach szkolno-wychowawczych) oraz 16 zakładów produkujących żywność.

We wszystkich tych obiektach w roku 2025 pracownicy Inspekcji Sanitarnej przeprowadzili 58 kontroli oraz pobrali do badania laboratoryjnego 3 próbki środków spożywczych.

Próbki nie zostały zakwestionowane.

Obiekty nauczania i wychowania

W 2025 roku na terenie miasta i gminy Nowa Dęba nadzorem sanitarnym objętych było 3 Zespoły Szkół, 1 żłobek, 4 przedszkola oraz 5 szkół podstawowych. Skontrolowano wszystkie te placówki.

Budynki, w których przebywają uczniowie i dzieci są przystosowane do celów oświatowych, spełniają standardy higieniczne w zakresie dostępności do urządzeń sanitarnych, podłączone są do sieci wodociągowych i kanalizacyjnych. Pomieszczenia sanitarne w placówkach zaopatrzone są w bieżącą ciepłą wodę, spełniają warunki do utrzymania higieny osobistej. W obiektach nauczania i wychowania zapewniono ogrzewanie pomieszczeń, źródłem ciepła są kotłownie lokalne. W 2025r. na terenie gminy wydano decyzję administracyjną w jednej szkole podstawowej dotyczącą poprawy stanu sanitarno-technicznego stolików i krzeseł uczniowskich w salach dydaktycznych oraz dostosowania krzeseł do zasad ergonomii w pracowni komputerowej.

W roku 2025 na terenie miasta i gminy Nowa Dęba przeprowadzono ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów w Publicznej Szkole Podstawowej w Alfredówce. Akcja przeprowadzona była zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego z uwzględnieniem: masy ciała ucznia, wieku, płci oraz ciężaru tornistra/plecaka. Adresatami tych działań byli uczniowie klas I – VIII szkół podstawowych, ich rodzice, opiekunowie oraz nauczyciele. Głównym celem akcji było zwrócenie uwagi na problem przeciążonych plecaków oraz dotarcie z rzetelną informacją w tym zakresie do uczniów, rodziców i nauczycieli. Przeprowadzono pomiary w 5 oddziałach wśród 44 uczniów.

Prawidłową wagę tornistra (w przedziale 10% do 15% masy ciała dziecka) stwierdzono u 18 uczniów, wagę tornistra poniżej 10% masy ciała dziecka zanotowano u 17 uczniów, natomiast zbyt ciężkie tornistry (powyżej 15% masy ciała) miało 9 uczniów. Szkoła zapewnia możliwość pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych w klasach lekcyjnych. Jednak jak wskazują wyniki badań, część uczniów obciążona jest ciężarem tornistrów/plecaków, co powoduje utrwalanie niewłaściwych zachowań sprzyjających wadom postawy i budzi potrzebę przeprowadzenia w tej kwestii weryfikacji problemu. Wobec powyższego, przeprowadzono spotkanie z rodzicami i prelekcję dotyczącą problemu przeciążonych tornistrów w objętej akcją szkole. Prelekcja skierowana była głównie do rodziców dzieci i miała charakter edukacyjno-informacyjny. Łącznie prelekcji wysłuchało 40 rodziców.

Podczas wakacji w 2025r. na terenie miasta i gminy Nowa Dęba przeprowadzono 10 kontroli placówek letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży. Skontrolowano: 8 turnusów półkolonii letnich, z tego 1 turnus półkolonii zorganizowany był z inicjatywy Gminy Nowa Dęba w Samorządowym Ośrodku Kultury w Nowej Dębie oraz 2 turnusy zimowego

wypoczynku. Półkolonie dla dzieci i młodzieży zorganizowane były w Publicznej Szkole Podstawowej w Alfredówce przez Stowarzyszenie Veritas et Bonum, w Flash Club w Nowej Dębie oraz Fundację Lech Poznań w Zespole Szkół Nr 1 w Nowej Dębie. Z wypoczynku skorzystało 184 dzieci. Wypoczynek zorganizowany był w formie zajęć edukacyjno-rekreacyjnych z uwzględnieniem elementów rozwijających pasje i zainteresowania.

Zimowy oraz letni wypoczynek dzieci i młodzieży organizowany był z uwzględnieniem wytycznych GIS, MZ i MEN dla organizatorów wypoczynku. Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w trakcie przeprowadzonych kontroli ukierunkowane były głównie na sprawdzenie warunków higieniczno – sanitarnych i technicznych w placówkach prowadzących wypoczynek.

Infrastruktura sportowa

W roku 2025 na terenie miasta i gminy Nowa Dęba w skontrolowanych obiektach stwierdzono wystarczające warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Infrastruktura sportowa pozostaje bez zmian.

Skontrolowane obiekty na terenie miasta i gminy Nowa Dęba posiadają odpowiednie warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, adekwatne do liczby uczniów i oddziałów.

Dożywianie uczniów

Na terenie miasta i gminy Nowa Dęba w 2025 roku przeprowadzono ocenę żywienia w 9 placówkach oświatowych. W 2 z nich wydawany był posiłek dwudaniowy przygotowany we własnej kuchni. W 3 placówkach dożywianie prowadzone było w formie cateringu-obiad dwudaniowy, a w 4 placówkach obiad jednodaniowy. Z dożywiania korzystało 590 dzieci.

Ocena jakości posiłków i jadłospisów w skontrolowanych obiektach nie wykazała nieprawidłowości

Nadzór nad warunkami pracy

Na terenie miasta i gminy Nowa Dęba Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu w 2025r. sprawował nadzór nad 102 zakładami pracy.

Objęte nadzorem zakłady zatrudniały 4976 osób. W 36 zakładach przeprowadzono 60 kontroli.

W toku czynności kontrolnych wykazano, że w 12 zakładach pracownicy byli narażeni na czynniki o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, 176 osób pracowało w warunkach przekroczenia NDN hałasu, a 4 osoby NDN hałasu ultradźwiękowego. Ponadto, na terenie miasta i gminy Nowa Dęba przeprowadzono 4 kontrole dotyczące wprowadzania do obrotu produktów biobójczych, 12 kontroli dotyczących legalnego obrotu prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 oraz kontrolę dotyczącą wydania zaświadczenia do koncesji w myśl art.17 ust. 3 pkt 3 Ustawy z dnia 13 czerwca 2019r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w 10 zakładach stwierdzono nieprawidłowości oraz wydano 23 decyzje administracyjne.

Nakazy w decyzjach dotyczyły m.in.:

- przeprowadzenia pomiarów natężenia hałasu na stanowisku pracy operator ładowarki oraz posiadania do wglądu aktualnych wyników badań i pomiarów,
- przeprowadzenia pomiarów natężenia drgań mechanicznych o działaniu ogólnym i miejscowym na organizm człowieka na stanowisku pracy operator ładowarki oraz posiadania do wglądu aktualnych wyników badań i pomiarów,
- przeprowadzenia pomiarów natężenia hałasu na stanowisku pracy operator koparki oraz posiadania do wglądu aktualnych wyników badań i pomiarów,
- przeprowadzenia pomiarów natężenia drgań mechanicznych o działaniu ogólnym i miejscowym na organizm człowieka na stanowisku pracy operator koparki oraz posiadania do wglądu aktualnych wyników badań i pomiarów,
- przeprowadzenia pomiarów natężenia drgań mechanicznych o działaniu ogólnym i miejscowym na organizm człowieka na stanowisku pracy operator wózka widłowego oraz posiadania do wglądu aktualnych wyników badań i pomiarów,
- dokonania uodpornienia wszystkich pracowników Oczyszczalni Ścieków na szkodliwe czynniki biologiczne przy użyciu dostępnych szczepionek,
- dokonania weryfikacji instrukcji udzielania pierwszej pomocy w zakresie aktualnych informacji zawartych w kartach charakterystyki stosowanych w procesie pracy substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym stwarzających zagrożenie,
- dokonania weryfikacji stanowiskowych instrukcji bezpiecznej i higienicznej pracy w zakresie pełnych informacji zawartych w kartach charakterystyki stosowanych w procesie pracy substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym stwarzających zagrożenie,
- dokonania weryfikacji oceny ryzyka zawodowego na stanowisku pracy operator wózka widłowego w zakresie pełnych oraz aktualnych informacji odnoszących się do: wykonywanych prac, rodzaju poziomu i czasu trwania narażenia w odniesieniu do hałasu oraz drgań mechanicznych, a także mieszanin chemicznych stosowanych przez w/w pracowników, uwzględniających niebezpieczne właściwości czynnika chemicznego, otrzymane od dostawcy informacje dotyczące zagrożenia czynnikami

chemicznymi oraz zalecenia jego bezpiecznego stosowania, w szczególności zawarte w kartach charakterystyki, rodzaju, poziomu i czasu trwania narażenia, efektów działań zapobiegawczych, wyników oceny stanu zdrowia pracowników oraz warunków pracy przy użytkowaniu czynników chemicznych, z uwzględnieniem ilości tych czynników oraz biorąc pod uwagę definicję czynnika chemicznego oraz czynnika chemicznego stwarzającego zagrożenie wskazaną w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych,

- zapewnienia wentylacji stanowiskowej w wydzielonej części pomieszczenia warsztatu, w której odbywa się spawanie,
- sporządzenia oraz prowadzenia na bieżąco rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- sporządzenia oraz prowadzenia na bieżąco rejestru pracowników zatrudnionych przy pracach, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- przeszkolenia pracowników w zakresie ryzyka dla zdrowia, jakie wynika z oceny narażenia na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, i dodatkowego ryzyka, które wynika z palenia tytoniu, oraz w zakresie środków ostrożności, które powinny być podejmowane w celu ograniczenia tego narażenia; wymagań higienicznych, które powinny być spełnione w celu ograniczenia narażenia na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym; konieczności używania środków ochrony indywidualnej, w tym odzieży ochronnej; działań zapobiegających wypadkom oraz działań, które powinni podjąć pracownicy, w tym pracownicy pełniący obowiązki ratownicze, podczas działań ratowniczych oraz wypadków,
- sporządzenia oraz przekazania Podkarpackiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym na druku według wzoru stanowiącym załącznik nr 2 do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2024r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy,
- obniżenia do norm dopuszczalnych natężenia hałasu ultradźwiękowego na stanowisku pracy montażysty opakowań drewnianych (maksymalny poziom ciśnienia akustycznego (chwilowego) w najbardziej niekorzystnym paśmie tercjowym 16 kHz przekracza wartość dozwoloną, wynosi 105,5 dB przy NDN 100 dB (krotność $NDN - 1,9 > 1$) oraz przeprowadzić pomiary kontrolne natężenia hałasu ultradźwiękowego na ww. stanowisku pracy;

W 2025 r. wydano 2 decyzje dotyczące stwierdzenia choroby zawodowej tj. *choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – Borelioza* poz. 26 wykazu chorób zawodowych oraz *przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy – przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki* wymienioną w poz.19 pkt.1 wykazu chorób zawodowych określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009r. w sprawie chorób zawodowych.

Oświata zdrowotna i promocja zdrowia

W 2025 r. na terenie miasta i gminy Nowa Dęba w planowanych zadaniach Państwowej Inspekcji Sanitarnej uwzględniono działania związane z realizacją szkolnych i przedszkolnych programów edukacji antytytoniowej, profilaktyki chorób nowotworowych, profilaktyki HIV/AIDS, profilaktyki uzależnień, promocji szczepień ochronnych oraz promocji zdrowego stylu życia.

W przedszkolach kontynuowano realizację programów „Czyste powietrze wokół nas” oraz programu „Skąd się biorą produkty ekologiczne”.

Program „Czyste powietrze wokół nas” to działania edukacyjne mające na celu budowanie wśród dzieci postawy asertywnej wobec obecności dymu tytoniowego w ich otoczeniu. Program skierowany był do dzieci w wieku 5, 6 lat oraz ich rodziców. W programie uczestniczyło 3 przedszkola na terenie Miasta Nowa Dęba.

Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne” realizowało jedno przedszkole na terenie Gminy Nowa Dęba. Założeniem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwo ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Program skierowany był do dzieci w wieku 5, 6 lat ich rodziców i opiekunów.

W dwóch szkołach podstawowych na terenie Gminy Nowa Dęba kontynuowano program „Trzymaj Formę” dotyczący profilaktyki nadwagi i otyłości o dwukierunkowym podejściu, tj. promocji zbilansowanego odżywiania oraz regularnej aktywności fizycznej. Program ten od wielu tak cieszy się popularnością wśród środowiska szkolnego.

W szkołach ponadpodstawowych realizowano programy edukacyjne uwzględniające profilaktykę nowotworową. W zakresie profilaktyki raka szyjki macicy i innych chorób wywołanych zakażeniem wirusem HPV prowadzono program „Wybierz życie – pierwszy krok”. „Znamię! Znam je?” to program edukacyjny obejmujący tematykę profilaktyki czerniaka oparty na upowszechnieniu wśród młodzieży wiedzy z zakresie czynników zachorowania i zasad profilaktyki chorób nowotworowych skóry. Profilaktykę zachorowań na Wirusowe Zapalenie Wątroby typu B (WZW B) i Wirusowe Zapalenie Wątroby typu C (WZW C) realizowano przy pomocy programu edukacyjnego „Podstępne WZW”.

Dzięki wdrożeniu powyższych programów edukacyjnych dzieci i młodzież miały okazję zyskać świadomość zagrożeń i profilaktyki zdrowotnej.

Ponadto, w aspekcie zdrowego stylu życia w szkołach ponadpodstawowych uczestniczono w spotkaniu podczas wywiadówki szkolnej z rodzicami uczniów. Przeprowadzono również praktyczne zajęcia edukacyjne dla młodzieży na temat racjonalnego żywienia. Przedmiotem spotkań, było wskazanie na potrzeby żywieniowe i zapotrzebowanie energetyczne

dostosowane do wieku rozwojowego młodzieży, jako alternatywa dla modnych diet eliminacyjnych.

W roku 2025 poszerzono współpracę o grono odbiorców treści działań edukacyjnych.

Zrealizowano szkolenie „Miej odwagę zadbać o siebie” mające na celu zwrócenie uwagi na temat nowoczesnych form profilaktyki i możliwości przesiewowych w kierunku profilaktyki raka szyjki macicy i profilaktyki raka piersi. W szkoleniu uczestniczyły kobiety zatrudnione w Urzędzie Miasta i Gminy Nowa Dęba. Poza wiedzą teoretyczną uczestniczki szkolenia zdobyły praktyczne umiejętności samobadania piersi przy użyciu modeli piersi kobiecych. Szkoleniem objętych zostało 34 kobiety.

W ramach realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i zwalczania AIDS na lata 2022-2026 podjęto współpracę z Zakładem Karnym w Dębicy Odziałem Zewnętrznym w Chmielowie. Przeprowadzono wykłady, podczas których zwracano uwagę na ryzykowne zachowania podczas których potencjalnie może dojść do zakażenia wirusem HIV oraz innymi chorobami przenoszonymi drogą płciową oraz drogą krwi. Okazją do kontynuowania powyższej problematyki był również dzień 1 grudnia obchodzony jako „Światowy Dzień AIDS.” Ogółem w spotkaniach uczestniczyło 100 kobiet osadzonych.

Profilaktyka uzależnień to kolejny obszar działań skierowany do osób dorosłych. Przeprowadzono szkolenie dla kadry kierowniczej Zakładów Metalowych DEZAMT S.A. w Nowej Dębce pt. „Przeciwdziałanie skutkom uzależnień w miejscu pracy”. W szkoleniu wzięło udział 58 osób, celem szkolenia było podniesienie kompetencji w obszarze zarządzania profilaktyką zdrowia w miejscu pracy. Omówiono, między innymi zagadnienia odziaływania substancji psychoaktywnych na organizm człowieka oraz negatywnych skutków uzależnień w wymiarze jednostkowym i zbiorowym. Przetawiono rozwiązania instytucjonalne i dobre praktyki na rzecz promocji zdrowia w miejscu pracy.

II.2.3. Gmina Gorzyce

Podmioty wykonujące działalność w zakresie lecznictwa otwartego

Na terenie gminy Gorzyce pod nadzorem sanitarnym znajduje się 19 podmiotów leczniczych. W 2025 r. skontrolowano 8 podmiotów. W wyniku kontroli nieprawidłowości stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i wyposażenia podmiotów nie stwierdzono.

Nadzór sanitarny nad jakością wody i obiektami użyteczności publicznej

Gmina Gorzyce zaopatrywana jest w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi z wodociągu sieciowego administrowanego przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Gorzycach. Ujęcie wody zlokalizowane jest w Gorzycach wzdłuż rzeki Łęg, natomiast Stacja Uzdatniania Wody znajduje się w na terenie kompleksu zakładu produkcyjnego przy ul. Odlewników 52 w Gorzycach. Wodociąg zaopatrywał w wodę 12 396 mieszkańców.

Proces technologiczny wody bez zmian. Produkcja wody w 2025r. wynosiła 2096 m³/dobę.

Jakość wody w sieci wodociągowej objęta jest stałym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu. W wyniku prowadzonego w 2025r. monitoringu jakości wody w sieci wodociągowej i kontroli wewnętrznej wydano 5 decyzji stwierdzających przydatność wody do spożycia przez ludzi.

Zmian w technologii uzdatniania wody nie wprowadzono, nie dokonywano również modernizacji urządzeń uzdatniających.

Przedsiębiorstwo wodociągowe w ramach kontroli wewnętrznej wykonało w pełnym zakresie i wymaganej ilości badania próbek wody zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z wodociągu odpowiadała wymaganiom sanitarnym.

Do grupy obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy Gorzyce będących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu zalicza się głównie: zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej, stadion sportowy, dom kultury, cmentarze. W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych obiektów użyteczności publicznych nie stwierdzono nieprawidłowości.

W Gorzycach zlokalizowany jest teren rekreacyjny nad Zalewem „Przybyłów”. Sezon kąpielowy nad zalewem trwał przez okres wakacyjny, nad bezpieczeństwem kąpiących się czuwali ratownicy. Zaplecze sanitarno-higieniczne zlokalizowane

w budynku z funkcją sanitariatu z 3 natryskami zewnętrznymi. Klientom udostępniano także kabiny ustępowe typu TOI-TOI podłączone do sieci wodno-kanalizacyjnej oraz przebieralnie.

Przeprowadzona kontrola sanitarna nie wykazała nieprawidłowości. Jakość wody odpowiadała wymaganiom sanitarnym.

Żywność i żywienie

Na terenie gminy Gorzyce w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu znajduje się 33 zakładów zajmujących się obrotem żywnością (sklepy spożywcze i hurtownie), 17 obiektów żywienia zbiorowego (z wyłączeniem żywienia w placówkach szkolno – wychowawczych) oraz 18 zakładów produkujących żywność. We wszystkich tych obiektach w roku 2025 pracownicy Inspekcji Sanitarnej przeprowadzili 34 kontrole oraz pobrali do badania laboratoryjnego 13 próbek środków spożywczych, które nie uległy zakwestionowaniu.

W wyniku stwierdzenia nieprawidłowości w bieżącym stanie sanitarnym nałożono 4 mandaty karne.

Obiekty nauczania i wychowania

W 2025 roku na terenie miasta i gminy Nowa Dęba nadzorem sanitarnym objętych było 3 Zespoły Szkół, 1 żłobek, 4 przedszkola oraz 5 szkół podstawowych. Skontrolowano wszystkie te placówki.

Budynki, w których przebywają uczniowie i dzieci są przystosowane do celów oświatowych, spełniają standardy higieniczne w zakresie dostępności do urządzeń sanitarnych, podłączone są do sieci wodociągowych i kanalizacyjnych. Pomieszczenia sanitarne w placówkach zaopatrzone są w bieżącą ciepłą wodę, spełniają warunki do utrzymania higieny osobistej.

W obiektach nauczania i wychowania zapewniono ogrzewanie pomieszczeń, źródłem ciepła są kotłownie lokalne. W 2025r. na terenie gminy wydano decyzję administracyjną w jednej szkole podstawowej, dotyczącą poprawy stanu sanitarno-technicznego stolików i krzeseł uczniowskich w salach dydaktycznych oraz dostosowania krzeseł do zasad ergonomii w pracowni komputerowej.

W roku 2025 na terenie miasta i gminy Nowa Dęba przeprowadzono ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów w Publicznej Szkole Podstawowej w Alfredówce. Akcja przeprowadzona była zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego z uwzględnieniem: masy ciała ucznia, wieku, płci oraz ciężaru tornistra/plecaka. Adresatami tych działań byli uczniowie klas I – VIII szkół podstawowych, ich rodzice, opiekunowie oraz nauczyciele. Głównym celem akcji było zwrócenie uwagi na problem przeciążonych plecaków oraz dotarcie z rzetelną informacją w tym zakresie do uczniów, rodziców i nauczycieli. Przeprowadzono pomiary w 5 oddziałach wśród 44 uczniów.

Prawidłową wagę tornistra (w przedziale 10% do 15% masy ciała dziecka) stwierdzono u 18 uczniów, wagę tornistra poniżej 10% masy ciała dziecka zanotowano u 17 uczniów, natomiast zbyt ciężkie tornistry (powyżej 15% masy ciała) miało 9 uczniów. Szkoła zapewnia możliwość pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych w klasach

lekcyjnych. Jednak, jak wskazują wyniki badań, część uczniów obciążona jest ciężarem tornistrów/ plecaków, co powoduje utrwalanie niewłaściwych zachowań sprzyjających wadom postawy i budzi potrzebę przeprowadzenia w tej kwestii weryfikacji problemu. Wobec powyższego, przeprowadzono spotkanie z rodzicami i prelekcję dotyczącą problemu przeciążonych tornistrów w objętej akcją szkole. Prelekcja skierowana była głównie do rodziców dzieci i miała charakter edukacyjno-informacyjny. Łącznie prelekcji wysłuchało 40 rodziców.

Podczas wakacji w 2025r. na terenie miasta i gminy Nowa Dęba przeprowadzono 10 kontroli placówek letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży. Skontrolowano: 8 turnusów półkolonii letnich, z tego 1 turnus półkolonii zorganizowany był z inicjatywy Gminy Nowa Dęba w Samorządowym Ośrodku Kultury w Nowej Dębie oraz 2 turnusy zimowego wypoczynku. Półkolonie dla dzieci i młodzieży zorganizowane były w Publicznej Szkole Podstawowej w Alfredówce przez Stowarzyszenie Veritas et Bonum, w Flash Club w Nowej Dębie oraz Fundację Lech Poznań w Zespole Szkół Nr 1 w Nowej Dębie. Z wypoczynku skorzystało 184 dzieci. Wypoczynek zorganizowany był w formie zajęć edukacyjno-rekreacyjnych z uwzględnieniem elementów rozwijających pasje i zainteresowania.

Zimowy oraz letni wypoczynek dzieci i młodzieży organizowany był z uwzględnieniem wytycznych GIS, MZ i MEN dla organizatorów wypoczynku. Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w trakcie przeprowadzonych kontroli ukierunkowane były głównie na sprawdzenie warunków higieniczno – sanitarnych i technicznych w placówkach prowadzących wypoczynek.

Infrastruktura sportowa

W roku 2025 na terenie miasta i gminy Nowa Dęba w skontrolowanych obiektach stwierdzono wystarczające warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Infrastruktura sportowa pozostaje bez zmian. Skontrolowane obiekty na terenie miasta i gminy Nowa Dęba posiadają odpowiednie warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, adekwatne do liczby uczniów i oddziałów.

Nadzór nad warunkami pracy

Na terenie gminy Gorzyce Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu w 2025 roku sprawował nadzór nad 51 zakładami pracy, przeprowadzono 13 kontroli w 11 zakładach nadzorowanych. Objęte nadzorem zakłady zatrudniały 2599 osób. W toku czynności kontrolnych wykazano, że w 3 zakładach pracownicy byli narażeni na czynniki o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, natomiast 57 osób pracowało w warunkach przekroczenia NDN hałasu. Ponadto przeprowadzono 2 kontrole dotyczących legalnego obrotu prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 oraz 2 kontrole dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych do zastosowania w higienie weterynaryjnej oraz produktów biobójczych przeznaczonych do konserwacji drewna oraz materiałów budowlanych (grupy produktowe PT 8 i PT 10).

W wyniku przeprowadzonych kontroli w 11 zakładach stwierdzono nieprawidłowości oraz wydano 1 decyzję administracyjną.

Nakazy w decyzji dotyczyły m.in.:

- dokonania weryfikacji oceny ryzyka zawodowego na stanowisku pracy kierowcy samochodu do 3,5 t – konserwatora w zakresie pełnych informacji odnoszących się do: wykonywanych prac, obsługiwanych maszyn i urządzeń; szkodliwego czynnika biologicznego; poziomu i rodzaju narażenia na hałas lub drgania mechaniczne, czasu trwania narażenia na hałas lub drgania mechaniczne, wartości NDN oraz wartości progów działania dla hałasu lub drgań mechanicznych, skutków dla zdrowia i bezpieczeństwa pracowników, skutków dla zdrowia i bezpieczeństwa pracowników wynikających z interakcji pomiędzy hałasem i drganiami mechanicznymi, informacji dotyczących poziomu emisji hałasu lub drgań mechanicznych, informacji uzyskanych w wyniku profilaktycznych badań lekarskich pracowników, skutków dla zdrowia i bezpieczeństwa pracownika, wynikających z interakcji pomiędzy hałasem i substancjami chemicznymi o działaniu szkodliwym na narząd słuchu (substancjami ototoksycznymi), jeżeli umożliwia to stan wiedzy technicznej i medycznej;

dostępności środków ochrony indywidualnej przed hałasem lub drganiami mechanicznymi o odpowiedniej charakterystyce tłumienia oraz mieszanin chemicznych stosowanych przez w/w pracowników, uwzględniających niebezpieczne właściwości czynnika chemicznego, otrzymane od dostawcy informacje dotyczące zagrożenia czynnikami chemicznymi oraz zalecenia jego bezpiecznego stosowania, w szczególności zawarte w kartach charakterystyki, rodzaju, poziomu i czasu trwania narażenia, wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń w środowisku pracy, jeżeli zostały ustalone, wartości dopuszczalnych stężeń w materiale biologicznym, jeżeli zostały ustalone, efektów działań

- zapewnienia uczniom pracującym w warsztatach i pracowniach szkolnych odzież i obuwiu robocze.

W 2025 r. na terenie gminy Gorzyce przeprowadzono 5 wizytacji w związku z podejrzeniem chorób zawodowych. Wydano 1 decyzję dotyczącą braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej tj. *przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głosu i trwałą dysfonią* poz. 15 pkt. 3 wykazu chorób zawodowych określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009r. w sprawie chorób zawodowych.

Oświata zdrowotna i promocja zdrowia

Na terenie gminy Gorzyce w 2025 r. w planowanych zadaniach Państwowej Inspekcji Sanitarnej uwzględniono działania związane z realizacją programów edukacyjnych oraz akcji o charakterze lokalnym.

Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj formę” propagujący korzyści płynące z filarów zdrowego stylu życia, na terenie gminy Gorzyce realizowały 2 szkoły podstawowe. Treści programu skupiają się wokół zapobiegania otyłości, która jest rosnącym problemem wśród wszystkich grup wiekowych, również dzieci i młodzieży.

W szkole ponadpodstawowej zlokalizowanej na terenie gminy Gorzyce kontynuowano realizację istotnych programów poruszających kwestie prewencji chorób nowotworowych. Program „Wybierz życie – pierwszy krok” porusza tematykę związaną z nowotworami wynikającymi z zakażenia wirusem HPV, przede wszystkim rakiem szyjki macicy. Program pozwala na kształtowanie wśród młodzieży postaw odpowiedzialności za swoje zdrowie, m.in. poprzez propagowanie istotnych badań przesiewowych. Kolejny kontynuowany w 2025 r. program – „Podstępne WZW” to okazja do poznania przez młodzież czynników ryzyka oraz skutków zakażeń wirusami HAV, HBV oraz HCV, a także powikłań infekcji, w tym również skutków onkologicznych. Program „Zamię! Znam je?” to kolejna inicjatywa, która pozwalała uczniom zrozumieć jak ważna jest profilaktyka pierwszorzędowa oraz wczesne zauważenie i wykrycie potencjalnych zmian chorobowych. Program porusza

tematykę czynników ryzyka, prewencji oraz leczeniu nowotworów złośliwych skóry, a w szczególności czerniaka.

Na terenie gminy Gorzyce, w roku 2025 również realizowano założenia profilaktyki onkologicznej wśród kobiet zatrudnionych w Urzędzie Gminy i jednostkach podległych.. Przeprowadzono szkolenie „Miej odwagę zadbać o siebie”, w czasie którego uczestniczki poznały epidemiologię, czynniki ryzyka oraz profilaktykę najczęściej występujących żeńskich chorób nowotworowych. Ważnym celem przedsięwzięcia było zdobycie umiejętności samobadania piersi, który został osiągnięty poprzez przeprowadzenie praktycznego instruktażu z wykorzystaniem modelu kobiecych piersi.

W roku 2025 pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej uczestniczyli w wydarzeniu organizowanym przez Urząd Gminy w Gorzycach – tj. Dzień Zdrowia. Celem wydarzenia była szeroko pojęta promocja zdrowia poprzez wystawę stoisk informacyjno-edukacyjnych o wspomnianej tematyce. Podczas wydarzenia prowadzono dystrybucję materiałów oraz poradnictwo w obszarze zdrowego stylu życia, obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych, profilaktyki onkologicznej oraz HIV/AIDS i innych chorób przenoszonych drogą płciową.

W czasie zimowej przerwy i wakacji prowadzono działania edukacyjne w sezonowych miejscach wypoczynku dzieci i młodzieży, przede wszystkim w Gminnych Ośrodkach Kultury podczas warsztatów i półkolonii. Poruszano tematykę zasad bezpieczeństwa podczas letnich i zimowych aktywności, roli prawidłowej diety oraz szkodliwości spożywania napoi energetycznych.

W czasie wakacji w 2025 r. uczestniczono również w ważnym wydarzeniu plenerowym na terenie Gminy Gorzyce zorganizowanym przez Komendę Miejską Policji w Tarnobrzegu, propagującym zasady bezpiecznego wypoczynku, tj.: akcja „Kręci mnie bezpieczeństwo latem”.

W ramach edukacji antytytoniowej, na terenie gminy Gorzyce, we współpracy z Komendą Miejską Policji w Tarnobrzegu prowadzono działania dla młodzieży szkolnej z okazji „Światowego Dnia Bez Papierosa” oraz „Światowego Dnia Rzucania Palenia”.

W ubiegłym roku Światowy Dzień AIDS wypadający co roku 1 grudnia, był okazją do przekazania starszym uczniom szkoły ponadpodstawowej wiedzy na temat zachowań ryzykownych, które mogą potencjalnie stwarzać ryzyko zakażenia wirusem HIV oraz zachorowania na AIDS. Ponadto, podczas prelekcji zachęcano do testowania w kierunku obecności wirusa HIV.

W ubiegłym roku Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna prowadziła na terenie gminy Gorzyce działalność związaną z promocją zalecanych szczepień ochronnych. Skupiono się przede wszystkim na szczepieniach zalecanych kobietom ciężarnym oraz planującym ciążę. W związku z powyższym, w placówkach medycznych oraz aptekach dystrybuowano materiały informacyjne.

W roku 2025, na terenie gminy Gorzyce, w szkołach podstawowych ponownie realizowano inicjatywę „Problem Wagi Ciężkiej”. Akcja edukacyjna zwraca uwagę na przeciążone plecaki szkolne dzieci i młodzieży oraz wpływ tego zjawiska na rozwój organizmu, głównie pod kątem ryzyka rozwoju wad postawy. Przeprowadzono spotkania z uczniami i ich rodzicami podczas wywiadówek szkolnych. Celem spotkań było uświadomienie roli właściwego doboru oraz wyposażenia plecaka, a także zapobieganie wadom postawy uczniów w przyszłości.

W roku 2025 r., w ramach współpracy z innymi instytucjami zewnętrznymi, uczestniczono w inauguracji Wielkiej Akademii Ratowniczej SAREX-15 w gminie Gorzyce. Wydarzenie

było przygotowane przez Wójta Gminy Gorzyce - Leszka Surdy oraz m.in.: Dowództwo Operacyjne Rodzajów Sił Zbrojnych, Grupę Poszukiwawczo-Ratowniczą Nocny Tropiciel oraz Morską Służbę Poszukiwania i Ratownictwa SAR, Akademię Wymiaru Sprawiedliwości, Wodną Służbę Ratowniczą. Patronat nad wydarzeniem sprawowali m.in.: Marszałek Sejmu RP Szymon Hołownia, Minister Obrony Narodowej Władysław Kosiniak-Kamysz, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji Tomasz Siemoniak, Minister Infrastruktury Dariusz Klimczak, Minister Przemysłu prof. Marzena Czarnecka. Głównym celem wydarzenia była promocja oraz integracja służb i środowisk działających w obrębie bezpieczeństwa oraz ochrony życia i zdrowia każdego człowieka. W wydarzeniu uczestniczył Podkarpacki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny – dr inż. Adam Sidor oraz Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny – dr Małgorzata Michalska – Szymaszek i pracownicy PSSE w Tarnobrzegu z poszczególnych sekcji. W ramach uczestnictwa przedstawiono działania, jakie podejmuje Państwowa Inspekcja Sanitarna, by dbać o zdrowie i dobro ogółu społeczeństwa na co dzień oraz w sytuacjach kryzysowych.

Przygotowano następujące stoiska:

- tematyczne stoiska informacyjno-edukacyjne poszczególnych sekcji: sekcja epidemiologii – promocja szczepień ochronnych, kalendarze szczepień, profilaktyka chorób zakaźnych, w tym: duru brzuszego, WZW typu A, grypy, gruźlicy, tężca, błonicy; sekcja higieny żywności i żywienia – bezpieczeństwo żywności, system RASFF i profilaktyka zatruc pokarmowych; sekcja higieny pracy – bezpieczne stosowanie środków biobójczych, profilaktyka zażywania substancji psychoaktywnych; stanowisko ds. higieny dzieci i młodzieży – profilaktyka chorób pasożytniczych – wszawicy i świerzbu, bezpieczne korzystanie z placów zabaw, promocja powszechnego programu szczepień przeciw wirusowi HPV; sekcja higieny komunalnej – postępowanie z pomieszczeniami, ubraniami i sprzętami zanieczyszczonymi w wyniku klęski żywiołowej, dezynfekcja studni, profilaktyka chorób zakaźnych (Legionella); stanowisko ds. oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia – profilaktyka HIV/AIDS i STIs, profilaktyka uzależnień od tytoniu i e-papierosów, promocja zdrowego stylu życia, w tym prawidłowego sposobu odżywiania i aktywności fizycznej
- stoiska demonstracyjne: higiena żywności i żywienia - wystawa sprzętu laboratoryjnego do poboru próbek żywności, prezentacja odzieży ochronnej do pobierania próbek w sytuacjach kryzysowych; higiena komunalna: pokaz badania poziomu pH, zawartości chloru w wodzie z użyciem pasków wskaźnikowych; pokaz sprzętu i wyposażenia do poboru próbek wody do badań bakteriologicznych i fizykochemicznych
- stoisko multimedialne – stanowisko ds. oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia: projekcja materiałów informacyjno-edukacyjnych, projekcja prezentacji wykorzystywanych podczas wykładów i szkoleń.

II.2.4. Gmina Grębów

Podmioty wykonujące działalność w zakresie lecznictwa otwartego

Na terenie gminy Grębów działalność prowadzi 8 podmiotów leczniczych. Kontrolą objęto 3 podmioty.

Realizacja ustawowych zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej odbywała się poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. Zakres przedmiotowy kontroli obejmował sprawdzenie należytego stanu sanitarno-technicznego obiektu, czystości bieżącej i porządku w obiekcie, funkcjonalności pomieszczeń, prawidłowości prowadzonych procesów dekontaminacji powierzchni i sprzętu wielokrotnego użytku, gospodarki odpadami medycznymi, postępowania z bielizną medyczną, przestrzegania procedur zapobiegających zakażeniom, realizacji obowiązkowego programu szczepień ochronnych.

Nadzór sanitarny nad jakością wody i obiektami użyteczności publicznej

Gmina Grębów zaopatrywana jest w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi z wodociągu ze Stacją Uzdatniania Wody w Klonowym. Zarządcą ujęcia i sieci wodociągowej jest Gminny Zakład Komunalny w Grębowie. Wodociąg Klonowe zaopatrywał w wodę do spożycia 7767 odbiorców gminy Grębów. Jedynie miejscowość Stale zlokalizowana na terenie gminy Grębów zaopatrywana jest w wodę z wodociągu Tarnobrzeg, z którego korzystało 2081 mieszkańców. W 2025r. nie stwierdzono pogorszenia jakości wody w wodociągu Tarnobrzeg. Produkcja wody w 2025r. wynosiła 994 m³/dobę.

W ramach prowadzonego nadzoru nad jakością wody w wodociągu Klonowe stwierdzono:

- przekroczenie parametrów mikrobiologicznych – w zakresie ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. 22°C po 72 h pow. 300 jtk/1 ml wody – wydano decyzję na warunkową przydatność wody do spożycia w wodociągu.

2-krotnie przekroczenie parametrów organoleptycznych i fizykochemicznych (barwy, mętności, żelaza, manganu) – wystosowano do zarządcy zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego – natychmiastowe działania naprawcze odniosły oczekiwane rezultaty, a następane badania nie wykazały przekroczeń i nie prowadzono postępowań administracyjnych.

Ogółem wydano decyzję nakazową, wygaszającą postępowanie, 2 decyzje rachunkowe oraz 4 decyzje stwierdzające przydatność wody do spożycia przez ludzi dla wodociągu Klonowe.

Od początku 2025r. prowadzono prace inwestycyjne, dotyczące przebudowy ujęcia i stacji uzdatniania wody w Wydrzy – Klonowe. Prace zakończono w grudniu 2025r. W ramach realizacji inwestycji wykonano w bliskim sąsiedztwie funkcjonującej SUW, nowe budynki technologiczne w których zlokalizowano halę filtrów z zapleczem warsztatowo - magazynowym, po filtrach zainstalowano lampę UV, komorę reakcji, zbiornik wody uzdatnionej o pojemności 500 m³ oraz rurociągi międzyobiektywne, wykonano przebudowę rurociągu wody surowej łączącego studnie ze stacją uzdatniania, obudowę dwóch nowych studni głębinowych S -7 i S-8 wraz z infrastrukturą.

W budynku przy hali filtrów zlokalizowano: magazyn, rozdzielnię / sterownię, warsztat podręczny, dyżurkę, szatnię z umywalnią, komunikację oraz chlorownię i magazyn chemiczny z niezależnym wejściem z zewnątrz z odpowiednią wentylacją. W miejsce koagulanta - siarczanu glinu zastosowano chlorek wodorotlenku glinu (Flokor 1,2 A), a do korekty odczynu wprowadzono wodorotlenek sodu.

Etapy uzdatniania wody pozostały niezmiennie i stanowią:

- ujmowanie wody surowej na istniejącym ujęciu,
- gromadzenie wody w istniejącej studni zbiorczej
- pompowanie wody ze studni zbiorczej do komory reakcji
- dozowanie koagulanta
- natlenianie wody
- przetrzymanie wody w komorze reakcji
- pompownia przewałowa
- filtracja trzystopniowa na złożach kompozytowych
- gromadzenie wody w zbiornikach
- dezynfekcja wody
- pompowanie wody do sieci

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu w związku z realizowaną inwestycją wydał ocenę higieniczną na materiały i wyroby stosowane w procesach uzdatniania wody na Stacji Uzdatniania Wody w Wydrzy - Klonowe.

Przed uruchomieniem Stacji Uzdatniania Wody przeprowadzono badania wody, które spełniały wymagania sanitarne. W związku z rozpoczętą eksploatacją nowej SUW zwiększono ilość pobrań próbek wody na rok 2026r. w ramach nadzoru sanitarnego i kontroli wewnętrznej.

Do grupy obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy Grębów będących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu zalicza się głównie zakłady fryzjerskie, dom kultury, cmentarz i dom przedpogrzebowy.

W trakcie kontroli sanitarnych oceniano bieżący stan sanitarno-porządkowy i techniczny obiektów użyteczności publicznej.

Żywność i żywienie

Na terenie Gminy Grębów pod nadzorem sanitarnym znajduje się 29 zakładów wprowadzających do obrotu żywność (sklepy spożywcze), 6 obiektów żywienia zbiorowego (z wyłączeniem żywienia w placówkach szkolno – wychowawczych) oraz 10 zakłady produkujące żywność.

We wszystkich tych obiektach w roku 2025 pracownicy Inspekcji Sanitarnej przeprowadzili 26 kontroli. W wyniku stwierdzenia nieprawidłowości w bieżącym stanie sanitarnym w 1 zakładzie nałożono 1 mandat karny.

Placówki nauczania i wychowania

W 2025 roku na terenie gminy Grębów nadzorem sanitarnym objęte były Żłobek w Jamnicy, Przedszkole, 2 Szkoły Podstawowe, 4 Zespoły Szkół oraz Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza. Skontrolowano wszystkie placówki objęte nadzorem sanitarnym.

Budynki szkół, w którym przebywają dzieci i młodzież są przystosowane do obowiązujących wymogów i spełniają standardy higieniczne w zakresie dostępności do urządzeń sanitarnych. Placówki oświatowe podłączone są do sieci wodno-kanalizacyjnych, zaopatrzone w bieżącą ciepłą i zimną wodę, zapewnione mają ogrzewanie wszystkich pomieszczeń, źródłem ciepła są kotłownie lokalne. Pomieszczenia sanitarne w tych placówkach spełniają warunki do utrzymania higieny osobistej.

Trwa nadal postępowanie administracyjne dotyczące poprawy stanu sanitarno-technicznego podłogi w sali kominkowej i świetlicy budynku internatu należącego do Specjalnego Ośrodka Szklono-Wychowawczego im. Teresy i Seweryna Dolańskich w Grębowie.

W roku 2025 na terenie Gminy Grębów przeprowadzono ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów w Zespole Szkół w Stalach. Akcja przeprowadzona była zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, z uwzględnieniem: masy ciała ucznia, wieku, płci oraz ciężaru tornistra/plecaka. Adresatami tych działań byli uczniowie klas I – VIII szkół podstawowych, ich rodzice, opiekunowie oraz nauczyciele. Głównym celem akcji było zwrócenie uwagi na problem przeciążonych plecaków oraz dotarcie z rzetelną informacją w tym zakresie do uczniów, rodziców i nauczycieli. Przeprowadzono pomiary w 9 oddziałach szkoły, wśród 140 uczniów.

Prawidłową wagę tornistra (w przedziale 10% do 15% masy ciała dziecka) stwierdzono u 64 uczniów, wagę tornistra poniżej 10% masy ciała dziecka zanotowano u 48 uczniów, natomiast zbyt ciężkie tornistry (powyżej 15% masy ciała) miało 28 uczniów. Szkoła zapewnia możliwość pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych w klasach lekcyjnych. Jednak jak wskazują wyniki badań, część uczniów obciążona jest ciężarem tornistrów/ plecaków, co powoduje utrwalanie niewłaściwych zachowań sprzyjających wadom postawy i budzi potrzebę przeprowadzenia w tej kwestii weryfikacji problemu. Wobec powyższego, przeprowadzono prelekcję skierowaną do rodziców uczniów dotyczącą problemu przeciążonych tornistrów w objętej akcją szkole. Prelekcja miała charakter edukacyjno-informacyjny. Łącznie prelekcji wysłuchało 136 rodziców.

W 2025r. podczas ferii zimowych i wakacji na terenie gminy Grębów przeprowadzono 4 kontrole półkolonii letnich zorganizowanych w miejscowości Stale przez Fundację „Dzika Róża” z Tarnobrzega oraz 1 półkolonii zimowej w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Grębowie.

Półkolonie zorganizowane były z uwzględnieniem wytycznych GIS, MZ i MEN dla organizatorów wypoczynku. Skontrolowano 5 turnusów, a z wypoczynku skorzystało 77 dzieci w wieku od 7 do 11 lat. Zajęcia na półkolonii letniej prowadzone były o tematyce zwyczajów i życia codziennego Indian w formie gier i zabaw integracyjnych, śpiewu, tańca oraz strzelania z łuku i procy. Natomiast półkolonia zimowa miała na celu kształtowanie umiejętności współdziałania w grupie, integracji podopiecznych funkcjonujących na co dzień w różnych grupach wychowawczych, wyrabiania nawyków społecznego działania, podnoszenia sprawności fizycznej oraz rozwijania zainteresowań kulturalnych.

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w trakcie przeprowadzonych kontroli ukierunkowane były głównie na sprawdzenie warunków higieniczno – sanitarnych i technicznych wypoczynku.

Infrastruktura sportowa

W roku 2025 na terenie Gminy Grębów w skontrolowanych obiektach stwierdzono prawidłowe warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Infrastruktura sportowa pozostaje bez zmian. W 2025r w skontrolowanych placówkach na terenie Gminy Grębów poprawie uległy warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Wyremontowana została sala gimnastyczna i zaplecze sanitarne w sąsiedztwie sali gimnastycznej w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Grębowie. W placówkach na terenie gminy Grębów warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego są adekwatne do liczby uczniów i oddziałów w szkołach.

Nadzór nad warunkami pracy

Na terenie gminy Grębów Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu w 2025 roku sprawował nadzór nad 33 zakładami pracy, w 13 zakładach przeprowadzono 16 kontroli. Objęte nadzorem zakłady zatrudniały 461 osób. W toku przeprowadzonych kontroli wykazano, że w 5 zakładach pracownicy byli narażeni na czynniki o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, w 2 zakładach przekroczone zostały wartości najwyższych dopuszczalnych natężeń hałasu oraz najwyższych dopuszczalnych stężeń pyłu - 16 osób pracowało w warunkach przekroczeń (dla 12 pracowników nastąpiła poprawa warunków pracy poprzez zmniejszenie do norm dopuszczalnych wartości stężenia pyłów). Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę dotyczącą legalnego obrotu prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 oraz 1 kontrolę dotyczącą udostępniania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produktów biobójczych zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych (Dz. Urz. L 167 z 27 czerwca 2012r., str.1 z późniejszymi zmianami) - weryfikacja zgodności dostępnych na rynku produktów biobójczych do zastosowania w higienie weterynaryjnej (grupa produktowa PT - 3).

W wyniku przeprowadzonych kontroli w 6 zakładach pracy stwierdzono nieprawidłowości oraz wydano 8 decyzje administracyjną nakazujących m.in.:

- Zmniejszenia do norm dopuszczalnych stężenie pyłu drewna – frakcja wdychalna na stanowisku pracy (wskaźnik narażenia na pył drewna – frakcja wdychalna przekracza wartość dozwoloną i wynosi $3,40 \text{ mg/m}^3$ przy NDS – 2 mg/m^3 (krotność NDS wynosi $1,70 > 1$) oraz przeprowadzić pomiary kontrolne stężenia pyłu drewna – frakcji wdychalnej na ww. stanowisku pracy;
- Dokonania weryfikacji oceny ryzyka zawodowego na stanowisku pracy pracownika zakładu produkcyjnego w zakresie pełnych informacji odnoszących się do: wykonywanych prac, rodzaju poziomu i czasu trwania narażenia w odniesieniu do hałasu oraz drgań mechanicznych; szacowania ryzyka zawodowego szkodliwego czynnika biologicznego, a także mieszanin chemicznych stosowanych przez w/w pracowników, uwzględniających niebezpieczne właściwości czynnika chemicznego,

otrzymane od dostawcy informacje dotyczące zagrożenia czynnikami chemicznymi oraz zalecenia jego bezpiecznego stosowania, w szczególności zawarte w kartach charakterystyki, rodzaju, poziomu i czasu trwania narażenia, efektów działań zapobiegawczych, wyników oceny stanu zdrowia pracowników oraz warunków pracy przy użytkowaniu czynników chemicznych, z uwzględnieniem ilości tych czynników oraz biorąc pod uwagę definicję czynnika chemicznego oraz czynnika chemicznego stwarzającego zagrożenie wskazaną w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych;

- Dokonania weryfikacji instrukcji udzielania pierwszej pomocy w zakresie informacji zawartych w kartach charakterystyki stosowanych w procesie pracy substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym stwarzających zagrożenie;
- Obniżenia do norm dopuszczalnych natężenie hałasu na stanowisku pracy (maksymalny poziom ekspozycji na hałas odniesiony do 8 godzinnego dnia pracy przekracza wartość dozwoloną, wynosi 90,8 dB przy NDN 85 dB (krotność NDN – $3,77 > 1$)) oraz przeprowadzić pomiary kontrolne natężenia hałasu na ww. stanowisku pracy;
- Doprowadzenia do należytego stanu techniczno - sanitarnego pomieszczenie stolarni poprzez usunięcie zabrudzeń ze ścian oraz sufitu;
- Przeprowadzenia pomiarów natężenia drgań mechanicznych o działaniu ogólnym oraz drgań mechanicznych działających na organizm człowieka przez kończyny górne na stanowisku pracy magazyniera – kierowcy oraz posiadać do wglądu aktualne wyniki badań i pomiarów.

Oświata zdrowotna i promocja zdrowia

W 2025 roku na terenie gminy Grębów w planowanych zadaniach Państwowej Inspekcji Sanitarnej uwzględniono działania związane z realizacją programów edukacyjnych dla uczniów w zakresie edukacji antytytoniowej i promocji zdrowego stylu życia.

W jednym przedszkolu realizowano program edukacji antynikotynowej „Czyste powietrze wokół nas” - adresatami programy były dzieci w wieku 5 i 6- lat oraz ich rodzice. Celem programu było kształtowanie zachowań asertywnych w środowisku ekspozycji na dym tytoniowy.

Ogólnopolski program „Trzymaj Formę” prowadzony był w jednym zespole szkół. Uczniowie uczestnicząc w realizacji tego programu mieli możliwość nabycia wiedzy

o zbilansowanym żywności i potrzebie uczestnictwa w aktywnościach fizycznych. Program jest odpowiedzią na rosnący wśród dzieci odsetek nadwagi i otyłości. Uczestnictwo w tym programie było okazją do kształtowania postaw zdrowotnych.

Podczas wypoczynku wakacyjnego na półkoloniach letnich przeprowadzono pogadanki dla dzieci na temat bezpiecznych wakacji, profilaktyki chorób odkleszczowych i szkodliwości napoi energetycznych.

Ponadto, 2025r. w Urzędzie Gminy Grębów przeprowadzono szkolenie pt. „Miej odwagę zadbać o siebie”, w którym uczestniczyły kobiety zatrudnione w urzędzie i podległych jednostkach. Celem szkolenia było zgłębienie wiedzy na temat wybranych żeńskich chorób nowotworach oraz poznanie możliwości profilaktycznych tym zakresie. Uczestniczki szkolenia zdobyły teoretyczne wiadomości i uczestniczyły w warsztacie samobadania piersi przy użyciu modeli piersi kobiecych.

Kontynuacją zagadnień związanych z promocją zdrowego stylu życia była akcja „Problem wagi ciężkiej” skupiająca się na profilaktyce wad postawy pod wpływem ciężaru plecaków szkolnych. Akcja prowadzona była w dwóch obszarach, analizy wyników pomiarów ciężaru plecaków szkolnych oraz działań edukacyjno-informacyjnych. Działania te prowadzone były w formie pogadanki dla uczniów oraz z rodziców podczas wywiadówek szkolnych. W roku 2025 przedsięwzięciem objęty został jeden zespół szkół na terenie Gminy Grębów.

W dniach 18-24.11.2025 r. obchodzony był Światowy Dzień Wiedzy o Antybiotykach. Inicjatywa była odpowiedzią na narastający problem oporności drobnoustrojów na Antybiotyki. Z związku z powyższym, by szerzyć świadomość w jednej szkole zorganizowano pogadankę dla rodziców klas I- III .

ROZDZIAŁ III

Działalność Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu w procesie inwestycyjnym

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny na terenie miasta Tarnobrzega oraz powiatu tarnobrzeskiego czynnie uczestniczy w procesie inwestycyjnym od momentu powstawania projektów planów ogólnych, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenu, aż po oddanie obiektu do użytkowania, co jest równoznaczne z jego przekazaniem w bieżący nadzór sanitarny .

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzi działalność opiniodawczą w zakresie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych na etapie:

- a) określania zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla opracowywanych projektów planów ogólnych gmin i projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- b) uzgadniania projektów ogólnych oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- c) postępowania w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko – zapytania o potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby co do zakresu opracowania raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- d) uzgadniania warunków realizacji przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- e) uzgadniania projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego
- f) opiniowania projektów budowlanych, technologicznych;

oraz przeprowadzania kontroli - oględzin obiektów wynikających z art. 56 ustawy prawo budowlane, dla których nałożony został obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego, kontroli – oględzin w celu stwierdzenia spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych w obiektach adaptowanych i przebudowywanych.

ad. a) W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko rozpatrywał wnioski uzgadniające zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzanych dla potrzeb opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planów ogólnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu w 2025 r. rozpatrzył 7 wniosków (2024 – 4, 2023- 6, 2022 r. – 13, 2021 r. – 11) organów administracji terenowej i określił zakres oraz stopień szczegółowości wymaganych przy opracowywaniu projektów ogólnych gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planów ogólnych.

Określając zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla sporządzanych dokumentów PPIS w Tarnobrzegu stwierdził, że prognoza oddziaływania na środowisko powinna zawierać elementy

wyszczególnione w art. 51 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

ad. b) Po określeniu zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozach uzgadniano projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W 2025 r. do PSSE wpłynęło 7 wniosków (w 2024 – 2, 2023 – 13, 2022 r. – 4 , w 2021 r. 6 wniosków) dotyczących dokonania uzgodnień projektów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dokonano uzgodnień Planu Ogólnego Miasta Tarnobrzega oraz Planu Ogólnego Miasta i Gminy Nowa Dęba.

W przedmiotowych planach wskazano strefy planistyczne z określonym profilem funkcjonalnym oraz profilami dodatkowymi. Wyznaczając strefy planistyczne uwzględniono obowiązujące na terenie gmin miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W zakresie wymagań higienicznosanitarnych zwracano uwagę m.in. na gospodarkę wodno-ściekową, zapewnienie stref ochronnych przy ujęciach wody, zapewnienie stref ochrony sanitarnej przy cmentarzach, rodzaje zabudowy w poszczególnych strefach.

ad. c) Postępowanie w sprawie ocen oddziaływania na środowisko prowadzone jest dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i realizowane jest w dwóch etapach :

- zapytania o potrzebę sporządzenia oceny na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby co do zakresu raportu o oddziaływania na środowisko;
- uzgadniania warunków realizacji dla przedsięwzięć .

W 2025 r. wydano 36 (w 2021 r. – 41, 2022 r. – 29, 2023 i 2024 – 24) opinii sanitarnych co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Dla 35 projektowanych przedsięwzięć nie nałożono obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Odstępując od konieczności sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko brano pod uwagę zakres wykonywanej działalności i prowadzonych robót, skalę i zakres produkcji, lokalizację jak również oddziaływanie na zdrowie i warunki życia ludzi projektowanego przedsięwzięcia, zabezpieczenia i rozwiązania zawarte w opracowywanych kartach informacyjnych przedsięwzięcia, a także zapisy zawarte w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W jednym przypadku dla przedsięwzięcia pn. „Budowa biogazowni rolniczej o mocy do 2 MW wraz z infrastrukturą do dystrybucji energii elektrycznej i gazu” w miejscowości Skopanie, gmina Baranów Sandomierski w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych wskazano potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i konieczność sporządzenia raportu o oddziaływaniu w/w przedsięwzięcia na środowisko. Określono zakres raportu, który powinien być zgodny z art.66 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i uwzględnić m.in. klimat akustyczny, emisję substancji i zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego,

gospodarkę wodno – ściekową oraz wpływ przedsięwzięcia na warunki życia i zdrowie ludzi.

Odstępując od konieczności sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko brano pod uwagę zakres wykonywanej działalności i prowadzonych robót, z kolei zakres produkcji, lokalizację jak również oddziaływanie na zdrowie i warunki życia ludzi projektowanego przedsięwzięcia, zabezpieczenia i rozwiązania zawarte w opracowywanych kartach informacyjnych przedsięwzięcia, a także zapisy zawarte w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Wydane opinie obejmowały m.in.

- farmy fotowoltaiczne, magazyny energii, – 5
- rozbudowa ujęcia / studni, przebudowa stacji uzdatniania wody – 2
- zabudowę mieszkaniową wraz z infrastrukturą techniczną – 13
- rozbudowę , modernizację zakładów produkcyjnych – 6
- infrastrukturę techniczną : kanalizacji sanitarnej, drogową– 4
- wylesienie terenów – 5
- biogazownia – 1
- pole namiotowe/kemping – 1

ad. d) W 2025 r. podobnie jak w roku poprzednim wydano jedną (w 2021 – 2, 2022 – 1, 2023 - 2) opinię uzgadniającą warunki realizacji dla przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla instalacji do recyklingu kwasu siarkowego z procesów odlakierowania wyrobów metalowych.

ad. e) Do PSSE w Tarnobrzegu wpłynęło 1509 wniosków (w 2024 – 490, 2023 – 35, 2022r.- 2) o uzgodnienie projektów decyzji o warunkach zabudowy / ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Wydano 870 postanowienia uzgadniające projekt decyzji o warunkach zabudowy/ ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego,

W 5 przypadkach po analizie przedłożonych wniosków wystąpiono o ich uzupełnienie, doprecyzowanie.

Analizując przedłożone wnioski przy budynkach mieszkalnych jednorodzinnych oraz gospodarczych, garażach, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu na podstawie art. 53 ust.5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zastosował milczącą zgodę, w aktach spraw sporządzone zostały adnotacje. Wszystkich adnotacji sporządzono 639.

Wśród wydanych postanowień:

- Inwestycje celu publicznego stanowiły 65 wniosków
- Obiekty handlowe/ zakłady pracy / obiekty użyteczności publicznej –22
- Pozostałe budynki mieszkalne jednorodzinne i wielorodzinne –1422

W wydanych postanowieniach wskazano zastrzeżenia:

- zbiorniki bezodpływowe na nieczystości ciekłe usytuować zgodnie z zapisami § 36 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r., poz. 1225).
- studnie usytuować zgodnie z §31 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1225).
- woda z indywidualnych źródeł wody powinna spełniać wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

ad. f). W 2025 r. do PSSE wpłynęło 16 wniosków (w 2021 r. i 2022 – 20, 2023 – 18, 2024- 18 wniosków) dotyczących uzgodnienia dokumentacji projektowej

Ogółem uzgodniono 16 dokumentacji projektowych, w tym bez uwag – 9 z zastrzeżeniami – 7.

Przedstawione do uzgodnień dokumentacje projektowe dotyczyły m.in. :

- odcinków sieci kanalizacyjnych i wodociągowych oraz przebudowy w związku z ich budową, modernizacją, odbudową lub przebudową
- obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów spożywczych

ad. g) Działalność kontrolna – zakończenie procesu inwestycyjnego

Ogółem uczestniczono w 24 kontrolach (w 2020 roku 38, w 2021 – 50, 2022 – 48, 2023 – 53, 2024 – 40) w tym w:

- 22 oględzinach wynikających z art. 56 ustawy prawo budowlane, dla których nałożony został obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego,,
- 2 oględzinach w celu stwierdzenia spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych w obiektach.

W trakcie dokonywanych kontroli sprawdzano zgodność realizowanego obiektu z opracowaną i uzgodnioną dokumentacją w zakresie wyprowadzeń pod punkty wodne, wentylację układu funkcjonalnego, warunkami pozwolenia na budowę.

Wniesione w trakcie kontroli zapytania, wątpliwości zostały szczegółowo omówione, wskazano wymagania sanitarne zawarte w obowiązujących przepisach.

W ramach przeprowadzanych odbiorów (kontroli) dokonywano szczegółowych oględzin zrealizowanych obiektów pod kątem zgodności z uzgodnioną pod względem sanitarnym i zdrowotnym dokumentacją projektową oraz stwierdzano spełnienie wymagań higienicznych i zdrowotnych do prowadzenia określonej działalności. Dokumentacja odbiorowa okazywana przez Inwestorów dla obiektów, w których nałożony został obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie była kompletna, przedstawiane były stosowne dokumenty - protokoły badania skuteczności zastosowanej wentylacji lub kominarskie z dokonanej kontroli i oględzin przewodów kominowych i wentylacyjnych

wraz z obliczoną krotnością wymian powietrza w poszczególnych pomieszczeniach. W przypadku przeróbek na sieci wodociągowej przedstawiane były atesty higieniczne na rury i armaturę wodną oraz sprawozdania z badania wody.

Wszystkie obiekty odbierane przez Państwową Inspekcję Sanitarną uzyskały pozytywne opinie o dopuszczeniu do użytkowania i potwierdzenie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych do prowadzenia określonej działalności.

Standardy wykończenia i wyposażenia przekazywanych obiektów do użytkowania oraz obiektów modernizowanych i przebudowywanych były bardzo wysokie.

